

תשורה

משמחת הנישואין

של הת' חיים משה בנימין ורחל שיחיו
אלפנבין

יום שלישי ט"ז מנחם אב ה'תשפ"ד

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו, החתן התמים **חיים משה בנימין** והכלה המהוללה מ' רחל שיחיו.

התודה והברכה מובעת בזה לקרובינו וידידינו שיחיו אשר הואילו לשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו, ולברכנו, ולברך את הזוג יחיו, בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשם וברוח.

בשמחה ובטוב לבב, על פי המנהג אשר יסודתו בהררי קודש כפי שנהג כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ בחתונת כ"ק רבנו נשיאנו, הננו להגיש בזה תשורה מיוחדת שנערכה ע"י אבי החתן שי', הכוללת:

א. "וואס געדיינקסטו?". זכרונותיו של אבי החתן משנות ילדותו ומשנות נעוריו, כולל תקופת שהותו בחצרות קודשנו.

ב. "זכרתי ימים מקדם". זכרונותיו של אבי הכלה משנות נעוריו, תקופת התקרבותו לחסידות חב"ד, ופעילותו בעסקנות ב'מבצעים' וכו' בירושלים עיה"ק.

הא-ל הטוב, הוא יתברך יברך את כל המשתתפים בחתונת צאצאינו, בתוך כלל אחינו בני ישראל יחיו, בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמהרה נזכה כולנו לשמוח בשמחת הגאולה האמיתית והשלימה, וכ"ק רבנו נשיאנו בראשנו, תיכף ומיד ממש.

מוקיריהם ומכבדיהם

משפחת ליכטשטיין

משפחת אלפנבין

ירושלים

נתניה

ט"ז מנחם אב ה'תשפ"ד

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

וואס געדיינקסטו?

זכרונותיו של אבי החתן,

הרב ישראל אלפנבין שי'

מספר אבי החתן, הרב ישראל אלפנבין:

ראדין או ליובאוויטש?

סבי מצד אמי, הרה"ג הרה"ח הרב שרגא מלך קפלן ע"ה, נולד למשפחה ליטאית ברוסיה. אביו, הרה"ג אריה לייב קפלן הי"ד, היה בוגר ישיבת סלבודקה, ובנעוריו למד תקופה מסוימת בחברותא עם הרה"ג ראובן גרוזובסקי ע"ה, בעל 'חידושי ר' ראובן'. אגב, אותו ר' ראובן היה חתנו של הגאון רבי ברוך בער לייבוביץ, שהיה הסבא-רבא של המחנות דנן, ר' אליעזר-אריה ליכטשטיין שי'.

בנעוריו למד סבי אצל מלמדים ליטאיים. בינתיים עלו הקומוניסטים לשלטון וההורים דאגו לעתיד ילדיהם. לנגד עיניהם ניצבו שתי אפשרויות לגבי ישיבה שתתאים לבנם ר' מלך: ראדין, או ליובאוויטש. האב ר' אריה-לייב אמר לאשתו: אם ילמד בראדין, הוא בוודאי יגדל תלמיד חכם. אבל בתנאי החיים של רוסיה הסובייטית, חשוב לנו לוודא כמיטב יכולתנו שיגדל ירא-שמים. ובנוגע לעתידו הרוחני, נראה לי שעדיף לשלוח אותו ליובאוויטש. וכך היה.

"ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה!"

אאמו"ר הרב מרדכי צבי ע"ה למד בנעוריו בישיבת קול תורה. בשלב מסוים נמשך ללימוד תניא אצל הרב יוסף צבי סגל שי', והתקרב מאוד לחסידות חב"ד. ולא נחה דעתו עד שהשפיע גם על חברים נוספים בישיבה שיצטרפו לשיעור התניא.

הרב מנחם ולפא שי' סיפר לי שאאמו"ר היה חוזר בפניהם בחדר האוכל של קול תורה על שיחות שלמות של הרבי, שיחות של ביאורים בפירוש רש"י של התורה, ולא הניח להם להפסיקו באמצע השיחה, אלא דרש מהם שישמעו את הביאור עד הסוף.

יום אחד קרא לו המשגיח של הישיבה באמצע ה'סדר' ונזף בו לפני כולם על כך שהוא משפיע על חבריו שילמדו תניא. כשחזר למקומו, שאל אותו החברותא ברוך לשס, כיום רב קהילת חב"ד במונסי שבניו יורק: נו, ומה תעשה עכשיו? ענה לו אאמו"ר בלשון הכתוב: ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה!...

אחד מחבריו באותה תקופה, הרב חיים קורנברג ע"ה (לימים מראשי ישיבת גור בתל אביב), סיפר לי כעבור שנים שכאשר אבי היה בשיעור א' בישיבה גדולה, והוא ר' חיים - היה בישיבה קטנה עדיין, הם היו קמים מדי יום בשעה ארבע לפנות בוקר, ולמדו בחברותא שעה אחת 'קצות החושן' ושעה אחת 'תניא'. במשך הזמן הזיז ר' חיים את השעון בסוף לימוד ה'קצות' קצת קדימה, כדי שילמדו יותר זמן תניא...

לאחר פטירת אאמו"ר ע"ה בשנת תשע"א, סיפר לי הרב יוסף צבי סגל שי' את הדברים הבאים: 'שלחתי קבוצת בחורים מישיבת קול תורה להתוועדות י"ט כסלו תשכ"ו בכפר חב"ד. סידרתי שהם יהיו שם מיום חמישי בלילה עד מוצאי שבת. אמרתי לבחורים בכפר חב"ד: 'הפעם מגיעים חבר'ה רציניים, כמו אלפנבין ולשס, וצריך לתפוס אותם...' כשאביך חזר מכפר חב"ד, הוא אמר לי: התרשמתי מאוד מהישיבה, הן בנגלה והן בחסידות. הכל מצא חן בעיניי, הן ביראת שמים והן מצד האווירה, ואני רוצה לעבור ללמוד בכפר חב"ד.

'אמרתי לאביך: תמנה בפניי בבקשה את המעלות שמצאת בישיבה. הוא התחיל לפרט את המעלות, ונתן לי כמה דוגמאות לכל דבר. ואז אמרתי לו: וכעת תמנה בפניי בבקשה את החסרונות שמצאת שם. הוא הגיב: מה פתאום? אין שם שום חסרונות! אמרתי לו: זה לא יכול להיות, אין ישיבה שאין בה שום חסרונות. אם כן, עליך להמתין עד שתכיר גם את החסרונות של הישיבה, ואז תחליט.

'לקראת יו"ד שבט שלחתי אותו שוב לישיבה, ואחר כך ראיתי שהוא כבר לא מגיב באותה התלהבות כמו קודם. הוא הודה לי שמצא שם גם חסרונות, ופירט לפניי חמישה חסרונות. הוכחתי לו ששני חסרונות אמנם נכונים (כשהמשפיע מתוועד לא כולם מאזינים לו, וגם מבחינת כמות הבחורים שמשכימים לסדר חסידות בשבת בבוקר), ושלושה חסרונות אינם נכונים. הוא אמר שישקול את

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

המעלות מול החסרונות ואז יחליט. הוא התלבט עוד תקופה ארוכה, וכעבור כמה חודשים החליט בכל זאת לעבור לכפר חב"ד.

"לא היה אחד שלמד חסידות ונשאר מתנגד"

להלן כמה קטעים מתוך מכתבים שכתב אאמו"ר ע"ה לר' יוסף סגל בתקופה הקרובה להיכנסו לישיבת תומכי תמימים, תחילת קיץ תשכ"ו:

'ב"ה. יום ב' י"ב אייר תשכ"ו [מיד לאחר שיצא משיבת 'קול תורה' ועבר ללמוד בישיבת תות"ל כפר חב"ד]. למו"ר יוסף [סגל] שיחי' [שמסר שיעור תניא ב'קול תורה' וקירבו לחב"ד], שלום... בקשר לחסידות [אם ללמוד רק בסדר חסידות בבוקר או גם בלילה] כמובן ששאלתי קודם את ר' שלמה חיים, ואיני מבין מדוע אתה מפחד. האם לא די לי בשנים שלא למדתי חסידות עד עכשיו?! כמדומני שאין מצוה להוסיף עליהם.

'ב"ה. יום ב' כ"ו אייר תשכ"ו. כל הספקות שהיו לי בקשר לחסידות - אינם קיימים עוד. כשמתחילים להבין קצת חסידות, ואפילו רק בטעימה בעלמא, נעלמים ממילא כל הספקות. ופלא בעיניי מה כואב להם, לכל המתנגדים לחסידות. למה שלא ינסו לטעום פעם לכמה חודשים את טעם החסידות, אולי בכל זאת זה משהו. כנראה שפחד אוחז אותם למחשבה שיהיו חסידים. אני מתאר לעצמי שעדיין לא היה אחד שלמד חסידות ונשאר מתנגד. ייתכן שלא נהיה חסיד, אבל מתנגד - בוודאי לא נשאר. עכשיו צריך רק להתחיל לעבוד שחב"ד תהיה באמת מקור למידות.

'ב"ה. יום ה' ה' תמוז תשכ"ו. היום ר' שלמה-חיים ביקש לעודד אותי כאשר שאלתי שאלה במהלך שיעור שמסר לנו ב'המשך תרס"ו' ואמר לי שאם הייתי אומר בנגלה סברות טובות כאלה כמו הסברות שאני אומר בחסידות, זה היה נפלא...

'ב"ה. יום ג' י"ח תמוז תשכ"ו. ר' שלמה-חיים אמר לי היום שהחידוש של 'תומכי תמימים' הוא שבחורים לומדים 'קצות החושן' לא בשביל תענוג אישי, אלא 'לשמה', לשם שמים, דבר שאין למצוא דוגמתו בשום מקום אחר.

הרב שבתי סלבריציקי שי' מספר שפעם הגיע משיבת קול תורה להתוועדות י"ט כסלו בכפר חב"ד, ובאמצע ההתוועדות אחד הבחורים התעורר מאוד מדברי המשפיע ר' שלמה חיים ופרץ בבכי. כשר' שלמה חיים ראה זאת, אמר שמגיעה לו "משכנתא"! ר' שבתי, שרק החל להתקרב לדרכי חסידות חב"ד, לא הבין מה רע בהתנהגותו של אותו בחור. אאמו"ר ע"ה שישב לידו, הסביר לו: אם אתה רוצה לבכות, בסדר. אבל למה עליך לעשות זאת לפני כולם? אלא מאי? אתה רוצה להראות לכולם שאתה בדרגה גבוהה יותר מהם, שהם לא מתעוררים כל כך עד כדי בכי, ואתה כן מתעורר...

אחד משבעת ה'קנים'

לא הרבה ידוע לי על שנת שהותו של אאמו"ר ע"ה אצל הרבי, מניסן תשכ"ח עד ניסן תשכ"ט. מתוך דברי ה"אזהרה" שהשמיע בפניי לפני נסיעתי לקבוצה, יכולתי לשער ולהסיק מה עשה בהיותו בחצרות קודשנו. וכך אמר לי: 'בטח אתה יודע איך זה נראה שם. קמים מאוד מוקדם בבוקר, הולכים ללמוד כמה שעות חסידות, מתפללים באריכות, ובסיום התפילה ממהרים לטעום משהו כדי להספיק להגיע בזמן ל'סדר נגלה'. אז תשתדל לשמור על בריאותך, ותקפיד לאכול כראוי...

לאחר פטירתו סיפר לי ר' אליהו סוויסה מקריית גת, שהיה באותה תקופה מהתלמידים ב-770, שאאמו"ר ע"ה היה נוכח ב'זאל' בכל שעות היום ללא הפסקה, גם בימים ובשעות שה'זאל' היה כמעט ריק.

בחורף תנש"א, כשהייתי ב'קבוצה', היו ימים שהיה קר מאוד והיה לי קשה לקום בבוקר ולהגיע בזמן ל'סדר חסידות'. אירע שאיחרתי, והמשפיע ר' שלמה זרחי קרא לי ואמר לי: כשאביך היה כאן ב'קבוצה' הוא היה קם בשעה ארבע לפנות בוקר ומגיע ל'זאל' ללמוד חסידות כמה שעות לפני התפילה - ואתה מתקשה להגיע אפילו בשעה שבע וחצי בבוקר?!

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

לאורך השנים הוא סיפר לי כיצד הבחורים מיהרו לערוך את ה'סדר' במהירות עצומה ומיהרו לעבר ה'סדר' של הרבי. כך זכה להיות נוכח בארבעה לילות הסדר אצל הרבי, שניים בתשכ"ח ושניים בתשכ"ט, והיה מתאר פרטים שונים שראה במו עיניו. כמו, למשל, איך הרבי בזק כמות גדולה מאוד של מלח על גבי חתיכת הדג שבצלחתו, עד שמלמעלה לא נראה כלל דג אלא רק מלח, ואת החתיכה הזו הרבי אכל. הוא גם תיאר איך הרבי 'סחט' כמות של חריון לבן בגודל של ביצה ממוצעת, והכניס אותה לתוך הסימנים של 'מרור' ושל 'חזרת'. הרה"ג הרה"ח הרב משה הבלין שליט"א סיפר לי לימים כי אממו"ר ע"ה זכה לעמוד ב'סדרים' במקום קרוב מאוד לרבי, ועקב במבטו אחרי כל תנועה של הרבי.

עוד ידוע כי הוא זכה להיות אחד משבעת ה'קנים' בנגלה בישיבת תומכי תמימים המרכזית 770, ולאחר פטירתו מצאנו לנכון לחקוק זאת על גבי מצבתו.

"וואס געדיינקסטו?"

בשנות ילדותי גדלתי בשיכון חב"ד בלוד ולמדתי בת"ת חב"ד המקומי. למדתי אצל כמה וכמה מלמדים, רובם שהיו ראויים בצדק לתואר 'מלמד' ולמקצתם התואר אולי התאים להם רק בשם המושאל. באחת הכיתות בהן למדתי היה ילד אחד שבדרך כלל לא הבין דברים מיד בפעם הראשונה שהמלמד הסביר. פעם המורה הסביר משהו, ואז אמר אותו ילד: לא הבנתי. המורה הסביר שוב, והילד אמר שוב: לא הבנתי. המורה הסביר בפעם השלישית, והילד אמר שוב: לא הבנתי. המורה התעצבן ונזף בו: לא הבנת? כי יש לך ראש סתום! הילד לא התבלבל והשיב למורה: 'אולי יש לי ראש סתום, אבל לא הבנתי. המורה יכול להסביר שוב בבקשה?' הילד הזה לא התייאש. הוא המשיך ללמוד ביסודיות ובהתמדה, וכיום הוא מכהן כאחד מרבני חב"ד.

בשנים תשל"ח ותשל"ט למדתי אצל המלמד החסידי ר' שלום בער קסלמן ע"ה, אשר הנני זוקף לזכותו את הזדהותי הנפשית הפנימית עם חסידות חב"ד. בתור חסיד 'פנימי' אמיתי, הוא נטע בנו ערכים חסידיים אשר חילחלו עמוק לנפשי. מדי יום הקריא לפנינו את הקטע היומי ב'היום יום' (באותן שנים זה עוד לא הפך לנוהג מקובל במחננו). אחרי התוועדויות של הרבי היה חוזר בפנינו על קטעים מההתוועדות, ובהזדמנויות שונות סיפר לנו סיפורים חסידיים.

פעם סיפר לנו את הסיפור הידוע, שאדמו"ר הרשב"ב שאל את בנו אדמו"ר הריי"צ לגבי חזיון לילה מסוים שהיה לו: וואס געדיינקסטו? [=מה אתה זוכר?] והרבי הריי"צ תיאר מחזה מסוים בפרוטרוט. הרבי הרשב"ב הסביר לו את מה שראה במחזה: האיש היושב בראש השולחן היה הבעש"ט, מצד אחד ישב תלמידו המגיד ממעזריטש, ומצד שני ישב אדמו"ר הזקן. ובמקומות אחרים ישבו עוד כמה מרבותינו נשיאינו ובניהם וכו', ומסביב ישבו התלמידים. המלמד הרב קסלמן ביקש להמחיש לנו זאת והושיב את כל ילדי הכיתה בצורה מתאימה לכך. אני, ששמי ישראל, ישבתי במקום בו ישב הבעש"ט. חברי, ששמו דובער (לויטין), ישב במקום בו ישב המגיד. חבר נוסף, ששמו שניאור זלמן (חנזין), ישב במקום בו ישב אדמו"ר הזקן. וכן הלאה. כל אחד מהילדים התבקש להקריא מתוך הספר את ה'תורה' שאמר אותו אדמו"ר שהוא מייצג, וכן הלאה. המחזה הזה, שהתקיים בכיתתנו ששכנה אז ב'עזרת נשים' של בית הכנסת הישן בשיכון חב"ד בלוד, חקוק עמוק בזכרוני.

בשנת תשמ"מ למדתי בכיתה ה' אצל המלמד הרב ניסן עבער ע"ה. סדר הלימוד היה כארבע שעות גמרא ביום, מהשעה תשע עד השעה אחת, עם הפסקה קצרה של כרבע שעה בשעה 11. באותה שנה למדנו אצלו כארבעים דף בגמרא מסכת בבא מציעא: פרקים השוכר את האומנין, השואל, המקבל והבית והעלייה. בנוסף לכך, למדנו אצלו אחרי הצהריים נביא והלכה. זכור לי שלפעמים היה מתבל את ההלכות בסיפורים, כמו למשל הסיפור הבא, אותו סיפר לנו כשביקש להמחיש את החשיבות של עניית אמן גם כשיש בבית הכנסת הרבה מתפללים:

מעשה בקהילה יהודית ענייה, שהחליטה לחסוך כל השנה כדי שיהיה להם 'משקה' לשמחת התורה. וזאת, בדרך הבאה: בפינת בית הכנסת יעמידו חבית. אחת לשבוע יוריק כל אחד מהמתפללים כוסית 'משקה' לתוך החבית, וכך תתמלא החבית ב'משקה' עד סוף השנה. יום אחד חשב אחד המתפללים בלבד: ומה יקרה אם ארוקן כוסית מים לתוך החבית? וכי יבחין בכך מישהו? והרי זה בטל במאה לעומת כל הכוסיות האחרות! אך דא עקא, גם חברו חשב כמוהו, וגם עוד מישהו, ועוד מישהו. ובסוף השנה, כשהגיע שמחת תורה, יכלו לקיים את הכתוב 'ושאבתם מים בששון'... והנמשל מובן.

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

המכתב הראשון שכתבתי לרבי באופן אישי הוא כנראה המכתב הבא, שהעתק שלו נשאר אצלי עד היום:

בס"ד. יום חמישי י"א מנחם-אב תש"מ

כ"ק אדמו"ר שליט"א

שמי ישראל אלפנבין. לומד בישיבת תומכי תמימים חב"ד לוד בכיתה ה', בשיעורו של הרב ניסן אבר. גר בשיכון חב"ד לוד.

הבעיה שיש לי היא מפני שהמנהל שבישיבתי החליט לחלק את כיתתי לפי גילים, במקום לפי הידיעה. אני נולדתי בשנת תשל"א ביום י"ח בחודש תמוז, והמנהל החליט שרק הילדים שבשנת תשמ"א יהיו בגיל 12 ילמדו בכיתה ו' והשאר ילמדו בכיתה ה'. ואני בין הטובים שבכיתתי, וגם בכל השנים קיבלתי בתעודה ציונים הכי טובים...

לא ידוע לי האם היתה התייחסות מהרבי למכתב זה. אך הנהלת המוסד מצאה "פשרה" לבסוף, ובשנת תשמ"א לא למדתי לא בכיתה ה', ואף לא בכיתה ו', אלא... בכיתה ז'! עם ילדים שגדולים ממני בשלוש שנים. כך היה גם בכיתה ח'.

ואז נפל אצלי האסימון...

בשלהי תשמ"ב, עם סיום כיתה ח', נבחרתי לישיבה קטנה בלוד, והצלחתי במבחן. אבל ביום ז' מנחם אב קיבלו הוריי מהישיבה מכתב, בו נאמר כי עמדתי בהצלחה במבחן, אך מפאת גילי הצעיר (הייתי אז בן 11) אין ראש הישיבה מוכן לקבלני לישיבה. לא אאריך כאן בפרטי השתלשלות העניינים שלאחר מכן. רק אציין שבעקבות זאת עברתי ללמוד בישיבת 'היישוב החדש' בתל-אביב, שם למדתי עד שלהי תשמ"ח. במשך כל אותה תקופה השתדלתי כמיטב יכולתי לשמור על הזיקה החב"דית שלי, כולל לימוד חסידות בשבתות ובזמנים נוספים.

בשלהי חורף תשמ"ו עברה משפחתנו לבני-ברק, שם התפללנו בבית הכנסת חב"ד ברחוב רש"י 26. ב'בין הזמנים' של חודש מנחם-אב תשמ"ו הציע לי הת' יעקב אורנשטיין ש'י' ללמוד אתו חסידות מדי ערב. הסכמתי. למדנו שער הייחוד והאמונה ברמה מעמיקה מאוד (כיום אני יודע שזה היה מבוסס על השיחות של הרבי ועל הביאורים של ר' יואל כהן), והדבר עשה עלי רושם כביר. אמנם המשכתי ללמוד בישיבת 'היישוב', אך דומני שאז 'נפל אצלי האסימון' והיכתה בי ההכרה שתורת החסידות היא משהו רציני ומעמיק שאני חייב להכיר מקרוב.

נקודת ציון חשובה נוספת הזכורה לי היטב היתה בשבת פרשת שלח, כ"ד סיון תשמ"ז. אחרי סיום סעודת שבת בבית, חזרתי ללמוד בבית-הכנסת חב"ד ברחוב רש"י. הרה"ח דוד גולדשטיין ע"ה עדיין ישב שם, בסיום ההתוועדות. וכשראה אותי, פתח עמי בשיחה ארוכה שנמשכה כמה שעות. בין הדברים הוא אמר לי שאני נראה עצוב, והסביר לי שאם אתחיל ללכת למקווה בכל יום, זה יגרום לי שמחה. שאלתי אותו מה הקשר בין הדברים והוא השיב בפתגם הידוע של הרה"צ רבי אהרן מקרלין: 'מקוה (טבילת טהרה לגברים) אינו מצוה, ועצבות איננה עבירה. אבל למה שמקוה יכול להביא - שום מצוה לא יכולה להביא. ולמה שעצבות עלולה להביא - שום עבירה אינה יכולה להביא'. ר' דוד דרש "סמוכין", ומכך הסיק שמקוה הוא האנטיתזה של העצבות. הוא הוסיף והסביר שכאשר בחר סובל ממחשבות זרות וכו', הדבר מטמא את נפשו האלוקית, ולכן היא עצובה. הטבילה במקוה מטהרת את נפשו האלוקית, וממילא היא שמחה. קיבלתי את עצתו, ודומני שהדבר אכן הועיל לי לתוספת שמחה.

בסוף שנת הלימודים תשמ"ח קיים עמי ראש ישיבת 'היישוב החדש' הגר"י קולודצקי זצ"ל שיחת פרידה. באותה שיחה הוא סיפר לי על מכתב שקיבל פעם מהרבי לקראת חג השבועות, ובו הופיע האיחול 'לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות'. 'אני מבין מה המשמעות של לימוד תורה בשמחה', אמר הרב קולודצקי, אבל מה המשמעות של 'לימוד תורה בפנימיות'? וכי אפשר ללמוד תורה 'בחיצוניות'? כדרכי במקרים כגון אלה - בהם לא היה בידי מענה מן המוכן בנוגע לענייני חב"ד - הבטחתי לו לברר את התשובה. למחרת חזרתי אליו עם צילום של שיחת-קודש מ'לקוטי שיחות' חלק ד' עמ' 1307, בה מבאר הרבי את העניין. כדרכו תמיד, הוא לא הסתפק בקבלת הצילום אלא ביקש לשמוע ממני את

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

הבהרת הדברים בשפה שלי. נכון, הייתי צריך לברר את הדברים היטב אצל חסיד חב"ד בבני ברק, כדי לחזור אליו עם תשובה מספקת...

באותם ימים הוא סיפר לי שקיבל בדואר את הספר 'דבר שלום' שחיבר הרה"ג שלום דובער ולפא שליט"א. ר' שלום בער ולפא למד אצלנו, סיפר לי הרב קולודצקי, ואני מתפעל מהגדלות התורנית שלו, שהיא הרבה מעבר למה שהכרתיו כשהיה פה. מסתמא כשנסע ללמוד אצל הרבי, עשה "שטייגן" בלימוד. ותמסור לו בשמי שנהייתי מאוד מהחיבור שלו. יגדיל תורה ויאדיר!

ה'תשרי' הראשון

ה'תשרי' הראשון שלי אצל הרבי היה - תשרי תשמ"ט. אחד מידידי הטובים "הבטיח" לי באותו תשרי: בחור שנוסע לרבי פעם אחת לתשרי, לא יוכל לוותר מכאן ולהבא על אף תשרי אצל הרבי. בשעתו פקפקתי בנכונות דבריו, אך עובדה שמאז הייתי בתשרי גם בשנים תש"נ, תנש"א, תשנ"ב ותשנ"ג (בסיון תשנ"ג התחנתתי, ובתור אדם נשוי נסעתי אחת לכמה שנים).

במשך תשרי תשמ"ט, החל מהיום שהגעתי אל הרבי לראשונה, יום חמישי כ"ו אלול תשמ"ח, ועד ליום נסיעתי חזרה, ז' מרחשוון תשמ"ט, זכיתי לעבור לפני הרבי במעמד חלוקת הדולרים כעשרים פעם. בכל אותן פעמים לא חשתי שום התייחסות מיוחדת מצד הרבי כשעברתי לפניו.

אפשר לקבוע בוודאות שאותו תשרי היה אצלי ה'מכה בפטיש' מבחינת ההחלטה הסופית לעבור לתומכי תמימים. הנוכחות בהתוועדויות ובשיחות הקודש של הרבי, ה'תקיעות', 'ברכת הבנים' (אליה השתחלתי בדרך-לא-דרך למרות גילי הצעיר), ריקודי שמחת בית השואבה במשך שבעה לילות כל הלילה, ה'הקפות' וכו' - כל אלה הותירו בנפשי רושם בל יימחה.

באור לראש-חודש מרחשוון תשמ"ט התקיימה 'יחידות' לתלמידי התמימים. לפני כן התכוננתי כפי שלימדו אותי להתכונן - צום במשך היום, הליכה למקוה פעם נוספת לפני היחידות, כתיבת פ"ג ברצינות וכניסה בחגירת גארטל מתחת החליפה. באותו פ"ג כתבתי לרבי שאני מקבל על עצמי להיכנס ללמוד בישיבת תומכי תמימים באופן קבוע. לאחר ה'יחידות', כשעברתי לפני הרבי ומסרתי לו את הפ"ג, נתן לי הרבי את הדולר והביט בי במבט חזק ומיוחד, שחקוק בזכרוני עד עצם היום הזה. הרגשתי כאילו הרבי "מאשר" במבטו זה שקיבל את ההודעה שלי על הכניסה לתומכי תמימים.

מבחן ב'נגלה' אצל המשפיע...

בתחילת חורף תשמ"ט, כאשר המשפיע של הישיבה, הרה"ח ר' מנחם מענדל פוטרפס ע"ה, שב לארץ הקודש, קרא בשעת 'סדר חסידות' בערב לחדרו לבחורים החדשים שהגיעו לישיבה, כדי לשוחח עמם.

כשהגיע תורי, שאל מאיפה הגעתי לישיבה: מנחלת הר חב"ד [שם היתה אז כיתת שיעור א' בשנים ההן, ממנה המשיכו לשיעור ב' בכפר חב"ד]. עניתי בשלילה. מקריית גת? - שוב עניתי בשלילה. ממגדל העמק? - שוב עניתי בשלילה. אז מאיפה הגעת? - לא מחב"ד. מחג"ת? - לא. מנה"י?!

בשלב זה החלטתי להשיב לעצמי את כבודי האבוד... סיפרתי לו שאני נכדו של הרה"ח הרב שרגא מלך קפלן ע"ה. ככה? אמר ר' מענדל. אני זוכר את הסבא שלך מישיבת תומכי תמימים בנעוול. אני הייתי בגיל 22, והוא היה בגיל 17. ובכן, המשיך המשפיע הקשיש, הסבא שלך ידע טוב ללמוד נגלה. האם גם אתה יודע ללמוד נגלה טוב כמוהו?

כחכחתי בגרוני, והוא ביקש ממני שאגיד לו את שמות כל המסכתות שלמדתי בישיבות. עשיתי כבקשתו. אחר כך הוא ביקש שאגיד לו את שמות כל הפרקים שבכל אחת מהמסכתות. כאן התקשיתי יותר למלא את בקשתו, ואיכשהו ביצעתי את המשימה בהצלחה, פחות או יותר. המסכת האחרונה שלמדתי בישיבה הקודמת היתה מסכת נדרים, והוא החל לשאול אותי שאלות שונות במסכת זו. בשלב מסוים שאל אותי שאלה המופיעה בר"ן בדף ח', ביחס למי שנידו אותו בחלום. תשובתי לא השביעה את רצונו, והוא אמר לי: 'אני רואה שעדיין נשאר לך מה ללמוד, היכנס ל'זאל' ותשב ללמוד...'

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

בכך הסתיים המפגש הראשון שלנו.

'געבארענער' או 'געווארענער'...

בהתוועדות שבת פרשת תולדות תשמ"ט, שהיתה אחת השבתות הראשונות שלי בישיבה, שאל אותי המשפיע ר' זלמן גופין שי: מה אתה נקרא - א געבארענער חסיד [-חסיד מלידה], או א געווארענער חסיד [=מי שנהיה חסיד]?

בטרם יהיה הסיפק בידי להשיב על שאלתו, הסביר המשפיע לכל הבחורים מה המעלות ומה החסרונות של כל אחד משניהם:

מעלתו של א געבארענער חסיד, חסיד מלידה, היא בכך שהוא בקי בכל הליכות ומנהגי החסידים, ונוהג בהם כבקי ורגיל. הוא מכיר את הרעיונות של החסידות ושבילי תורת החסידות נהירים לו. החיסרון שלו הוא שחסרה לו החמימות, ההתחדשות וההתלהבות של מי שהם חדשים מקרוב באו.

מעלתו של א געווארענער חסיד, מי שנהיה חסיד, היא בכך שהוא חווה כל דבר בהתרגשות ובהתלהבות, כי הדברים הם חדשים עבורו. הוא קולט כל רעיון בהתלהבות גדולה, ושמח על הזכות שזכה להכיר את הדברים הנפלאים הללו. החיסרון שלו הוא שלוקח לו זמן עד שהוא קולט את העניינים לאשורם ולעומקם.

ואז, אמר לי ר' זלמן בעצמו את התשובה: אתה גם 'געבארענער' וגם 'געווארענער'. נותרה בידיך הברירה האם לאמץ לעצמך את המעלות של שניהם, או את החסרונות של שניהם...

ביומני האישי רשמתי במוצאי אותה שבת שאני מחליט לאמץ בעזרת השם את שתי המעלות, וציינתי לעצמי החלטה טובה: "להשתדל בפועל ממש בתפילה כראוי המביאה לידי אהבה ויראה - אם כי מדובר בעניינים שהם שלא בערכי - ולהיזהר מגאווה ויישות".

להלן קטע מיומני, יו"ד כסלו תשמ"ט:

ר' מענדל סיפר בהתוועדות ט'-יו"ד כסלו, שפעם בא יהודי לאדמו"ר מהר"ש וביקש ממנו עצה בנוגע לאיזה עניין. אמר לו המהר"ש שיצום 600 צומות! התפלא האיש: איך אפשר לצום כל כך הרבה? אמר לו המהר"ש: אין כוונתי שלא תאכל, כי זהו פירושו להרזות ("ניט זאלסטו ניט עסען, דאס הייסט דארן"), אלא כוונתי שבכל יום תשב רבע שעה ותתבונן במצבך. וכך עשה היהודי, וכעבור שנתיים נשתנה מצבו לגמרי. ומזה לומדים שצריך כל אדם להתבונן במצבו.

עוד אמר ר' מענדל: ביי חסידים - אז מען לערנט, דאווענט מען. און אז מען דאווענט, לערנט מען [=אצל חסידים - כאשר לומדים, מתפללים. וכאשר מתפללים, לומדים].

ור' מענדל המשיך: לפעמים בשבת בחור רוצה להתפלל רק עד השעה שתיים ולא יותר. הלוא במילא כבר עבר חצות היום, ולמה לא תאריך יותר בתפילה? ולפעמים היצר הרע מעז עוד יותר ואומר לו: אל תאריך בתפילה, כדי שלא יעבור זמן תפילה! צריכים לדעת שזוהי טענת היצר הרע שמשלת עליו! והראיה: שיחשוב לעצמו מה הוא עשה אתמול בלילה כשהלך לישון, הרי הוא שמע בקול היצר הרע! אז גם עתה, טענה זו אינה מצד הקדושה.

התוצאה של אותה התוועדות רשומה היטב בזכרוני: לשבת הקרובה פרשת ויצא נסעתי הביתה. החלטתי שהפעם אתפלל באריכות לפי ערך. כשחזרתי הביתה אחר הצהריים, כבר הסתיימה סעודת שבת. אחד מבני המשפחה העיר לי על כך שאני מגיע הביתה רק פעם בכמה שבועות, וגם אז - אינני משתתף בסעודת השבת עם המשפחה. פלטתי תגובה ספונטנית, פסוק מפרשת השבוע צלצל במוחי והשמעתי אותו בקול רם: 'ועתה הלוך הלכת כי נכסוף נכספת לבית אביך - למה גנבת את אלוקיי?!'... וד"ל.

המסר שהפיק ר' מענדל מהתפילה לבוץ

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

מדי שבת הלך אחד הבחורים עם המשפיע ר' מענדל מהישיבה בדרכו לביתו בליל שבת, לסעוד עמו סעודת שבת. באחד מימי חודש אדר תש"נ פנה אלי אותו בחור וביקש שאחליף אותו בשבת הקרובה. הסכמתי בשיחה. אחרי תפילת ערבית התלוויתי לר' מענדל בצאתו מהישיבה. ביציאתנו שאל אותי המשפיע מה למדתי לפני התפילה, ועניתי שלמדתי את ה'הנחה' מההתוועדות של השבת האחרונה. הוא ביקש שאחזור בפניו על מה שלמדתי, וחזרתי על תמצית הדברים. הוא שאל אותי האם זוהי כל השיחה ואין בה פרטים נוספים, וניסיתי להיזכר בפרטים נוספים.

בינתיים חצינו את הכביש המפריד בין הישיבה לביתו, והגענו אל המדרכה. ר' מענדל הציע שנעקוף את כל השטח הבלתי מרוצף, ונלך שמאלה עד הסיבוב, ושם נחזור במדרכה עד לביתו. וזאת, משום שבימים האחרונים ירד גשם, והאזור היה בוצי. ניסיתי לחשב במהירות כמה זמן ארכה ההליכה שלנו מהיציאה מהישיבה עד למדרכה, ושיעורתי כמה זמן תארך כל הדרך עד לביתו...

בשיקול דעת בלתי מיושב עניתי לו שהיום בצהריים זרחה שמש חזקה - שקפחה על ראשנו כשהיינו ב'מבצעים' בתחנה המרכזית בתל אביב, ולכן אני מאמין שהבוץ כבר התייבש וניתן לצעוד שם (ואכן, זכרתי כיצד בתור יו"ר את"ה בישיבה הסתובבתי גם באותו יום שישי חם בכמה עמדות של הנחת תפילין בין הבחורים וחילקתי להם ג'ריקנים, צידיניות של שתייה קרה). ר' מענדל ניסה לטעון שוב שעדיף בכל זאת ללכת מסביב, ואני הצעתי שוב שבכל זאת אפשר ללכת ישר. הוא לא התווכח עוד.

התחלנו לצעוד. בהתחלה הדרך היתה די יבשה, אבל לפתע, ללא כל התראה מוקדמת, נקלענו לאדמה חלקלקה שהבוץ טרם יבש ממנה. במאמצים כבירים הצלחתי לאחוז בו בכל כוחי כדי שלא יחליק, אבל אני...

לאחר שיצאנו משם והגענו לאזור מבטחים, אמר לי ר' מענדל: זעסטו, ישראל, ווי קען מיטאמאל פארקריכן אין בלאטע - און מען אפילו ניט! [=רואה אתה, ישראל, איך יכולים בבת אחת לשקוע בתוך הבוץ - ואפילו לא מרגישים בכך!]

חוויה מרגשת אחת היתה לנגן עם ר' מענדל בסעודת ליל שבת ההיא את כל הניגונים שלימד הרבי, כולל 'סטאווי יאפיטו' ו'רחמנא דעני'.

בהזדמנויות אחרות שמעתי מר' מענדל ניגונים חדשים באידיש כמו 'פרעגט דער מתנגד ביי דער חסיד' ו'אך דו יצר הרע' - ניגונים שהביעו מסרים עמוקים וסייעו לי להפנים את הרעיונות ששמעתי בישיבה, הרבה יותר מדברי הסבר שונים ששמעתי מהמשפיעים. וכשר' מענדל ניגן את ה'זשעבינגער הארץ', ניגון הלב של החסידים מהעיירה זשעבין - גם לב אבן היה נימוח...

'בספסל של האורחים' ו'מתחת השולחן'

בקיץ תש"נ רציתי לנסוע עם חבריי ל'קבוצה' לשנת תנש"א, אך היו לי מניעות ועיכובים גדולים מאוד בנושא הנסיעה, מכמה וכמה סיבות שאין כאן המקום לפרטן. ביום הולדתי, י"ח תמוז, ישבתי וכתבתי לרבי פ"ג, וביקשתי ברכה לכל העניינים, כולל בנושא ה'קבוצה'. כעשרה ימים לאחר מכן, בכ"ט תמוז, כתב לי הרבי מכתב תשובה. היה זה המכתב היחיד שקיבלתי מהרבי בכל שנות חיי, שאינו בקשר לתאריך של שמחה משפחתית כלשהי. במכתבו אישר הרבי את קבלת הפ"ג שלי, והורה לי לבדוק את התפילין שלי.

ברוך השם, בינתיים הסתדרו כל העניינים ובח"י אלול תש"נ נסעתי ל'קבוצה'. בעיניי, גולת הכותרת היתה ההתוועדות של הרבי בשבתות. מתחילת השנה עד שבת פרשת תולדות, ועד בכלל, הייתי מהבחורים שתפסו מקום ב"ספסל של האורחים": הספסל השלישי בשורת הספסלים בבית-המדרש, מערבית ל'שביל' שבין שני השולחנות הארוכים הניצבים מול מקום מושבו של הרבי. היה זה לאחר שתלמידי ה'קבוצה' פנו אל "הוועד המסדר" וטענו: למה ניגרע? האם אין לנו זכות לשמוע את הרבי בשבתות. 'הוועד המסדר' הודיע להם שהם רשאים לשבת בספסל של האורחים הנ"ל.

בספסל זה היו שישה מקומות ישיבה, וכאשר יושבים שני בחורים זה על גבי זה - יכול הספסל לאכלס תריסר בחורים. הסדר היה שהבחורים תפסו מקום מיד לאחר התפילה בליל שבת: כל צמד בחורים

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

חילק את הזמן כך שעד חמש-שש לפנות בוקר אחד הבחורים שמר על המקום וחברו הלך לישון, ומהשעה חמש-שש לפנות בוקר השכים חברו והראשון הלך לנוח עד תחילת ההתועדות.

לקראת שבת פרשת ויצא תנש"א פנה אלי הת' יואל פורסט, שעמד לנסוע לארץ הקודש, והציע לי את ה"מקום" הקבוע שלו - מקום ישיבה על רצפת בית המדרש, מתחת השולחן הארוך-הארוך הצמוד לבימת ההתועדות, קרוב מאוד למקומו של הרבי. שם ישבו צפופים כעשרים בחורים ושמעו את דברי הרבי במשך כל ההתועדות. אחדים מהם, ואני בתוכם, השתכללו יותר והצמידו לאוזנם משפך שבקצהו היה מחובר לצינור פלסטיק שבקצהו משפך נוסף שהוצב בסמוך ממש למקום ישיבתו של הרבי, וכך יכלו לשמוע מצוין כל מלה שאמר הרבי.

תודה לא-ל, במקום זה ישבתי עד שבת פרשת ויקהל, כ"ה אדר ראשון תשנ"ב, ועד בכלל (מלבד שבתות אחדות בחודש מרחשוון תשנ"ב, בהן שהיתי בארץ הקודש). אחרי ההתועדות ישבתי עם קבוצת הבחורים שישבה לצידו של ה'חוזר' ר' יואל כהן ע"ה, וערכה 'חזרה'. באותן שנים היה קשה מאוד לשחזר את דברי הרבי, שלא נאמרו בצורת מבנה מסודר של הסברת נושא אחד באריכות, אלא בתור רצף של רעיונות קצרים ותמציתיים. במהלך ה'חזרה' דלו הנוכחים מזכרונם עוד משפט ועוד משפט, וכך הרכיבו מחדש את הפסיפס ממנו נבנתה השיחה.

"לית פולחנא דפולחנא דמהימנותא"

היו פעמים אחדות שבחלקי נפלה הזכות להשלים פרטים מסוימים. כך זכור לי, למשל, שבהתועדות פרשת ראה תנש"א דיבר הרבי על הצורך לפרסם לכולם את הבשורה שהגאולה עומדת להגיע בקרוב ממש. ה'חוזרים' זכרו שהרבי אמר שהחסידיים צריכים לפרסם זאת עבור בני-ביתם והסביבה, גם אם הם עצמם עדיין אינם חוזרים בכך, אך לא זכרו את הביטוי המדויק. נזכרתי שהרבי התבטא: 'זיי דארפן נישט ליידין דערפון' [=הם (השומעים) אינם צריכים לסבול מכך (שהדובר עצמו אינו חוזר בהכרה זו)], ושחזרתי זאת. כך השתמר משפט זה והוכנס גם לשיחה המוגהת.

במקרה אחר, בהתועדות שבת פרשת פנחס תנש"א, ציטט הרבי את לשון הזוהר 'לית פולחנא דפולחנא דרחימותא' [=אין עבודה כמו עבודת האהבה]. ואולם, הרבי התבטא 'לית פולחנא כפולחנא דמהימנותא' [=אין עבודה כמו עבודת האמונה]. בעת ה'חזרה' חזרו ה'חוזרים' על הביטוי 'רחימותא'. כשהזכרתי שהרבי אמר 'מהימנותא', זכיתי לקיתונות של לעג... אכן, משום מה הרבי התבטא כך. וכי אינך יודע שצריכים לחזור על הביטוי כפי שהוא כתוב בספר?...

באותה תקופה זכיתי במשך כחודשיים לסייע לר' סימון ג'ייקובסון שי' מ'ועד הנחות התמימים' בכתובת המראי-מקומות לשיחות המוגהות (בשבתות פרשת פנחס, דברים, עקב ושופטים), עקב נסיעת הת' יוסף-יצחק ג'ייקובסון שי', שעסק בזה בקביעות, למשך חודשיים לקעמפ. כשישבתי לכתוב את המראה-מקום לביטוי זה, אמרתי לו שהרבי אמר 'דמהימנותא'. הוא הסביר לי בהרחבה שהרבי הורה ל'מניחים' לכתוב את הציטוטים כפי שהם מופיעים במדויק במקור. אמרתי לו שבמקרה זה נראה לי שהרבי התכוון להדגיש משהו בביטוי 'מהימנותא', והוא הסביר לי שוב שאי אפשר לעשות את בקשתי. 'וכי תציין למטה את המקור בזוהר בו כתוב 'רחימותא', ותכתוב בתוך הטקסט 'מהימנותא'?!' נכנעתי.

ההפתעה שציפתה לנו היתה גדולה מאוד: כשהרבי הגיה את השיחה, במקום בו נכתב 'רחימותא' - תיקן הרבי בגוף כתב-יד-קודשו ל'מהימנותא'. וכך נדפסו הדברים ב'ספר השיחות תנש"א חלק ב" באידיש. כשתורגמה השיחה ללשון-הקודש, סבר כנראה המתרגם שמדובר בטעות דפוס ושינה זאת בחזרה ל'רחימותא'...

שנים אחר כך, כשסיפרתי זאת ברבים, לא האמינו לי. לפני שנים אחדות התפרסמו עלי ההגהה של השיחה, ושם רואים בבירור את הגהת הרבי, שתיקן מ'רחימותא' ל'מהימנותא'. ליתר ביטחון שאלתי זאת שוב לאחרונה (במייל) את ר' סימון שי', והוא אישר שהתיקון הזה הוא כתב-יד-קודשו של הרבי (סימן השאלה המופיע בצידי הגיליון הוא של 'הבחור הזעזער').

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

אני מרשה לעצמי להוסיף - על יסוד דברי הרבי הידועים כי 'הלוואי היו אנ"ש והתמימים מדקדקים' בדברי הרבי הרי"צ בשנה האחרונה לפני הסתלקותו - כי בוודאי יש כאן מסר מהרבי אלינו לתקופה זו: 'לית פולחנא כפולחנא דמהימנותא'...

'פאז'אר' או 'פוז'אר'?

בכ"ח ניסן תנש"א אמר הרבי את השיחה הידועה בדבר 'עשו כל אשר ביכולתכם כדי להביא את משיח צדקנו בפועל ממש'. בעקבות השיחה התיישבו חסידים ב'זאל' הגדול ב-770, ודנו למה התכוון הרבי. זה אומר בכה, וזה אומר בכה.

בתוך הדברים אמר החסיד ר' יעקב פלס ע"ה כדברים הבאים: בעיירה מסוימת על גבול רוסיה-רומניה פרצה שריפה. כנהוג בתנאי הימים ההם, בטרם השתכללו השיטות לכיבוי שריפות, כל מי שהיה יכול רץ עם דלי מלא מים כדי לכבות השריפה. לילה אחד פרצה שריפה בעיירה, בביתו של אדם דובר רומנית, והוא צעק ברחוב: פוז'אר, פוז'אר! [=שריפה, ברומנית]. אחד התושבים פתח את החלון ו'תיקן' אותו: לא אומרים פוז'אר, אומרים פאז'אר [=שריפה, ברוסית]. האיש מרומניה המשיך לצעוק: פוז'אר, פוז'אר! והשכן ממולו שוב תיקן אותו: לא אומרים פוז'אר, אומרים פאז'אר! פנה אליהם אדם שלישי ואמר להם: עד שתסיימו את הוויכוח אם לומר "פאז'אר" או "פוז'אר" - עלולה כל העיירה לעלות בלהבות. הפסיקו מיד להתווכח, רוצו להביא דליי מים ומהרו לכבות את השריפה!

והנמשל מובן.

בהתוועדות השבת קרובה, פרשת שמיני, ניגש ר' יעקב פלס ע"ה אל הרבי בין השיחות וביקש לנגן ניגון שלו. הרבי הסכים, והרב פלס ניגן את הניגון במחיצת הרבי, זו הפעם השנייה (הפעם הראשונה היתה בהתוועדות שבת פרשת משפטים, כ"ה שבט תשמ"ח, לאחר הסתלקות הרבנית נ"ע). להלן מלות הניגון, אותו ניגן הרב פלס בלחן של 'האדרת והאמונה' שמקורו אינו חב"די:

ניגון י-ה ריבון עלמין (לר' יעקב פלס)

א. י-ה ריבון עלמין הושיענו, עקבתא דמשיחא אל יבהילנו.

קדוש ונורא הושיענו בגאון, בעינינו נחזה שובך לציון.

ב. פדות קרבה לכל אחינו, נלמד יחד תורת משיחנו.

סתרי התורה מהרה יתגלו, קדושת העם והארץ יורגשו.

י"ב תמוז תשנ"א. הרב ישראל אלפנבין, בשנת ה'קבוצה', עומד מול הרבי בכניסתו לתפילת שחרית.

"ימות המשיח בהם אנו נמצאים עתה"

בסיום שנת ה'קבוצה' חזרתי לארץ בח' מרחשוון תשנ"ב. השיחות שאמר הרבי באותה תקופה לא יכלו להשאיר אף חסיד אדיש. בלשון הגמרא בבבא קמא (נ"ו ע"א) על הבהמה שבהיותה בחמה 'עבדא כל טצדקי דאית לה' כדי להימלט ממאסרה, אפשר לומר שכך הרגשנו אז כולנו, כל מי שחזר משנת ה'קבוצה' לארץ הקודש. אני אישית זכיתי להצליח להסתדר במהירות עם כל העניינים, בדרכים שהשתיקה יפה להן, וביום שלישי י"ב כסלו בבוקר כבר הייתי ב'סדר חסידות' ב'זאל הקטן' ב-770. תפסתי מקום קרוב ככל האפשר לדלת הסמוכה ל'לובי', כך ארגיש שאני נמצא קרוב עוד יותר לרבי.

ישנם רגעים מאותה תקופה שהם חיים בזכרונו ואינך יכול לשכוח אותם. כמו, למשל, בעת ה'יחידות כללית' דכ"ף כסלו תשנ"ב, כשעמדתי בפרוודור למעלה ושמעתי את הרבי אומר: 'ימות המשיח אין וועלכע מען געפינט זיך איצטער' [=ימות המשיח בהם אנו נמצאים עתה]. או ליל עשרה בטבת, כשהרבי אמר שצריכים לעשות תשובה ולפעול במשך הלילה שלא יצטרכו לצום למחרת...

והיתה השיחה של ג' שבט תשנ"ב אחרי מנחה, כשהרבי דיבר על כך שתפקידו של אהרן הוא להשלים את החיסרון שהיה אצל משה רבינו ביחס לכוח הדיבור שלו, והמסר בנוגע לדורנו זה, שתפקידנו לתקן את מה שחסר בנוגע לכוח הדיבור של נשיא דורנו. אני זוכר איך החברותא שלי באותם ימים ללימוד 'סמיכה' - 'הת' מאיר אשכנזי שי', כיום רבו של כפר חב"ד - העיר את תשומת לבי בהתפעלות רבה, הן על עצם העיתוי של השיחה והן על תוכן הדברים המופלאים.

אבל נקודת השיא היתה ביום שני י"ג אדר ראשון, אור לפורים קטן תשנ"ב. בערב אחרי התפילה הרבי חילק בידו 'הק' לכל אחד ואחת מעדת החסידים את 'קונטרס פורים קטן תשנ"ב', מאמר ד"ה 'ואתה תצוה', בצירוף חתיכת 'לעקאח'. בשעה שאני מתיישב ב'זאל' הקטן ללמוד עם אחד מחבריי את המאמר המוגה ה'טרי', אני סח לו מהרהורי לבי: 'אתה יודע? משהו כאן מוזר קצת בעיניי. לאורך החורף הרבי מחלק לנו כל כך הרבה מאמרים, כפי שלא היה מעולם. אבל עד עכשיו זה היה בכל אופן בקשר לתאריך חסידי כלשהו, כמו ר"ח כסלו, י"ד כסלו, יו"ד שבט. ואילו 'פורים קטן' אינו תאריך חסידי

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

מובהק... ופתאום הרבי נותן לנו מאמר, ועוד עם 'לעקאח'. מה יום מיומיים? חברי קוטע את מחשבותיי: למה לך להרבות במחשבות מיותרות? בוא נתחיל ללמוד...

אנו לומדים את המאמר, שדן רובו ככולו בנושאים הקשורים לדרגה הכי נעלית של גילוי עצם הנפש, שלמעלה אפילו מבחינת ראייה. ועד לסיום המאמר: "וכמו כן הוא בנוגע למשה שבדורנו, כ"ק מ"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שעבודתו לעורר ולגלות את האמונה שבכל אחד מישראל שמצד עצם הנשמה היא באופן שאחר כך יעבדו עבודתם בכח עצמם, ועד שיהיו נר תמיד שאין שייך בו שינוי גם מצד כוחות הגלויים". ביטוי נדיר ומיוחד במינו, ללא ספק.

"ואתה תצוה"

חולפים שבועיים. יום שני, כ"ז אדר ראשון תשנ"ב. 'סדר נגלה' ב'זאל' הקטן, סמוך לשעה שש בערב. בעודני לומד עם החברותא שלי, נכנס לפתע הבחור ברוך סלונים שי' ומודיע הודעה דרמטית ובלתי ברורה: 'מסרו כרגע שהרבי נפל באוהל ומבקשים לומר תהילים'. המחשבות מתחילות להתרוצץ במוח: מה זאת אומרת 'נפל'? מה המצב בדיוק? היכן הרבי נמצא כרגע? בלב כבד אתה נוטל לידיך ספר תהילים ומתחיל לקרוא. אט אט מתאספים המוני חסידים ל'זאל' הגדול ומצטרפים לאמירת תהילים לרפואתו השלימה של הרבי, לאחר ה'סטרוק' שסבל...

יום רביעי, כ"ט אדר ראשון תשנ"ב. היום נודע כי הרבי סבל 'סטרוק' נוסף, קשה יותר מקודמו. אוי, ריבוננו של עולם, עד מתי?? כל העולם מתעניין במצבו הבריאותי של הרבי, הדיווחים הרפואיים השוטפים מחדר המזכירות אינם פוסקים מלזרום. התפילות לרפואתו הקרובה והמהירה של הרבי מרקיעות שחקים, אנא ה' הושיעה נא!

ערב שבת קודש פרשת פקודי, א' אדר שני. מאות רבות של חסידים נוהרים ל-770 לקראת 'קבלת שבת'. אחרי הכניסה לבית-המדרש, נעצרים לרגע. היד נשלחת ספונטנית לאחד השולחנות כדי לשלוף את ה'ליקוט' הטרי, החדש, שהופיע השבוע. אופס... בעצם, אין 'ליקוט' חדש. ה'ועד להפצת שיחות' הדפיס שיחה ישנה לפרשת פקודי... רגע, והיכן ה'הנחה', השיחה המוגהת מהשבת האחרונה? אה, גם אין 'הנחה'. השבוע הרבי לא הגיה את השיחה, כפי שנהג לעשות בשנים האחרונות בכל שבוע... איזה טעם יש לליל שבת כזה, בלי 'ליקוט' ובלי 'הנחה'?

שבת קודש פרשת פקודי, ב' אדר שני. בבוקר לומדת קבוצת חסידים ב'זאל' הגדול את המאמר החדש, האחרון, ד"ה 'ואתה תצוה'. אחרי סיום תפילת מוסף האוירה קשה מנשוא. לרבים מהחסידים קשה להשלים עם המצב שבו לא רואים את הרבי ואין התוועדות עם הרבי, והם הולכים הביתה ככה, בלי התוועדות. קומץ חסידים מתיישב במרכז ה'זאל' להתוועדות עם הרה"ח ר' חיים סריברנסקי [ע"ה]. ר' חיים מדגיש את המסר הנלמד מהמאמר 'ואתה תצוה': צריכים לחיות בכוח האמונה שמצד עצם הנשמה, וזה בא על-ידי 'כתית למאור', על-ידי שהוא מזועזע לגמרי ("אינגאנצן צוטרייסלט") מהמצב של הגלות. אכן נודע הדבר, אומר ר' חיים. כעת מובן שהרבי נותן לנו לתקופה כזו את הכוח לחיות עם עניינים 'עצמיים'. בתקופה שאין 'גילויים' מהרבי, עלינו לעורר את עצם הנפש, היחידה שבנפש, ומכוחה נזכה לראות שוב את הרבי איתנו בעיני בשר, והוא יגאלנו.

"מענה לשאלתו בעניין הפרטי של הדירה"

בכ' אלול תשנ"ב כתבתי לרבי על כמה עניינים. שאלתי האם כדאי שאחזור לארץ הקודש אחרי תשרי ואתחיל להתעניין בהצעת שידוכין. המזכיר אמר לי אחר כך שהרבי ענה על כך לחיוב בניע ראשו. הרבי אישר בניע ראשו הק' לחיוב גם את ההצעה עליה כתבתי, שאתחיל לכתוב כתבות לשבועון "כפר חב"ד". עודני זוכר את התרגשותי באותו יום ואת ה'לחיים' החשאי שערכתני עם חברי בפנימיית הישיבה ב-749 איסטערן פארקוויי...

בתחילת חורף תשנ"ג שבתי לארץ הקודש, ובשלהי כסלו כתבנו לרבי על הצעת השידוך עם אשתי, מרת חנה בת הרה"ח ראובן שלמה שניאורסאהן. באותם ימים היו צריכים לפעמים להמתין כמה ימים

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

עד שהתקבל מענה מהרבי. בהשגחה פרטית התקבל המענה ביום ז' טבת, יום הולדתו של המיועד להיות חמי. החתונה התקיימה בי"ג סיון, וזכינו לקבל מכתב ברכה מהרבי.

בחודש תמוז תשנ"ה פנה אלי ראש ישיבת תומכי תמימים בנתניה, הרב משה אורנשטיין שוי, והציע לי לבוא לכהן כר"מ בשיעור א' בישיבה החדשה (שנפתחה שנה אחת לפני כן). שקלתי את העניין במשך זמן מה, ולאחר התייעצות עם ידידים מבינים, הבעתי את הסכמתי. באותו זמן גרתי בדירה בעיר ביתר, שהיתה בבעלותי, והוחלט שבשלב זה נשכיר את הדירה בביתר ונשכור דירה בנתניה.

מחירי ההשכרה של הדירות בביתר נעו אז סביב כ-250\$ לחודש, בעוד שמחירי הדירות להשכרה בנתניה נעו אז סביב כ-500\$ לחודש. מקור להשלמת הפרש הגדול לא נמצא, והעניינים התגלגלו כך שבשבוע האחרון של חודש מנחם אב, ימים אחדים לפני פתיחת שנת הלימודים, טרם הצלחתי להשכיר את דירתי במחיר הגון, וטרם חתמתי על חוזה לשכירת דירה בנתניה. הרגשתי שנקלעתי למבוי סתום, ולא ידעתי איך להתקדם הלאה.

ביום רביעי כ"ז מנחם אב בשעות הבוקר החלטתי בצר לי לכתוב לרבי ולבקש את ברכתו. באותו זמן התחיל להתפרסם מפי הגה"ח הרב מנחם מענדל גלובובסקי שליט"א על חסידים שמוצאים תשובות מהרבי באמצעות ספרי ה"אגרות קודש". החלטתי לעשות זאת. הכנסתי את המכתב באקראי לאחד מכרכי ה"אגרות קודש" שבביתני. זה היה כרך יו"ד, והמכתב הוכנס לעמודים רמו-רמז.

פתחתי וקראתי שם: ...וזהו גם כן מענה לשאלתו שלו, בענין הפרטי של הדירה, שאינו רואה מוצא איך ישתפר המצב, כי כבר אמור שלכל אחד ואחד ישנה מצוה שבה צריך להיות זהיר טפי, כי היא השער לכל עניינים דתורה ומצוות בדרך מלמטה למעלה, והשער להמשכת כל המצטרך לו ולבני ביתו בדרך מלמעלה למטה, שבנידון דידיה הוא ענין עבודתו בחינוך על טהרת הקודש במוסד כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע נשיא ישראל ומנהיגו העומד ומשמש בקדש ומעורר רחמים רבים לברכת והצלחת כל אלו העוסקים במוסדותיו, וכשהוא יעשה את שלו בעבודתו הנ"ל מבלי חשבונות תומשך לו הצלחה בענייניו בכלל וגם בענין הנ"ל אף שאין רואה לזה מקום על פי חשבון כי מדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה, ויזכהו השם יתברך ויצליח שיתחיל בתנועה זו תיכף ויהיה זה מבלי מניעות והעלמות.

בעקבות זאת קיבלתי החלטה תקיפה להתמסר לעבודתי בישיבת תומכי תמימים באופן שלמעלה מכל החשבונות. כעבור שעות אחדות קיבלתי ממישהו טלפון, הוא רוצה לבוא לראות את הדירה. האיש בא והסביר לי בהיגיון רב למה חשובה לו דווקא הדירה הזו, הן מבחינת השכנים והן מבחינת המקום שקרוב ל'שטיבל' שלו וכו'. הוא היה מוכן לשלם לי 450\$. אמרתי לו שעלי לשקול זאת, כי יש הצעה נוספת שעומדת על הפרק, והוא ממש התחנן שאשכיר רק לו. הבטחתי לו שאחזור אליו בעוד כמה שעות עם תשובה. בינתיים הגיע אלי מישהו שהתלהבתי פחות מהאפשרות להשכיר לו. גם הוא היה מוכן לשלם לי 450\$ (מסיבות שאין כאן המקום לפרטן). חזרתי לאיש הראשון ואמרתי שאני שוקל את האפשרות להשכיר לאדם השני במחיר זה. הוא התחנן אלי שאשכיר רק לו ב-500\$, וכך היה.

למחרת, יום חמישי, נסעתי לנתניה וחתמתי על חוזה לשכירת דירה ב-500\$, במרחק של כמה דקות הליכה מהישיבה. ביום שישי ביצענו את הובלת תכולת הדירה שלנו, מביתר לנתניה, וביום ראשון החלו הלימודים בישיבה.

אכן, העניינים הסתדרו באופן כזה, 'אף שאין רואה לזה מקום על פי חשבון'...

"זהם יבוננוהו"

במשך למעלה משלושים שנה זכיתי לכתוב כתבות מסוגים שונים בשבועון 'כפר חב"ד', ולפעמים קיבלתי תגובות שגרמו לי לחשוב מחדש על קטעים מסוימים האם היו בהתאם לכוונה העליונה והאם גרמו נחת רוח לרבי. מאז, בשנים האחרונות, בכל פ"ג שאני שולח לציון הק' של הרבי, אני מבקש שאזכה לכוון לדעתו הק' ולגרום לו נחת רוח בכל תחומי כתיבתי ב"כפר חב"ד".

לחנוכה תשע"ח נסעתי לרבי, וביום ראשון כ"ט כסלו נכנסתי אל הציון הק'. אני מעתיק כאן קטע מיומני מאז: "יום ראשון. יום כניסה לאוהל. השכמה בשעה 6. לימוד המאמר דזאת חנוכה תשל"ח במילואו. תפילה באריכות. הכנות בכתיבת פ"ג לקראת הכניסה לקודש הקדשים [באותו פ"ג הודיתי

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

לרבי על העבר, במלאות שנה להופעת המדור 'חיי רבי', וביקשתי ברכה על להבא - שאזכה לכוון לדעתו הק' בכתיבתי בעיתון 'כפר חב"ד'. [נכנסתי אל הקודש פנימה בשעה 11:30 בערך, ושהיתי עד 2:30 בערך. קריאת המענה לשון במתינות לפי ערך, ולבסוף: רבי, רבי, רבי... אותיות המחשבה...]

מה שלא ידעתי לציין ביומני באותו יום הוא שזמן קצר מאוד לאחר מכן יפנה אלי העורך הרב אהרן-דוב הלפרין שי' ויבקש שאערוך מדור נוסף בשם 'זהם יבונגוהו'...

"בדידי הוה עובדא"

רבים הם סיפורי המופתים המתגלגלים סביב האוהל הק'. ובכל זאת, כאשר יש סיפורים של 'בדידי הוה עובדא' - יש הרגשה אחרת. אביא כאן שניים מהם:

(א) באחת השנים האחרונות הייתי במצב כספי לא קל, ופניתי לאחד מידידי הקרובים בבקשת סיוע להשגת גמ"ח בסכום גדול. הידיד התנצל ואמר שכעת הוא בעצמו במצב מורכב, ובעזרת השם, כשיוכל לעזור לי - יודיע לי. חלפו מאז שבועות אחדים, והמצב עדיין לא השתפר. יום אחד, בשעה 2:15, עם סיום ה'סדר' בישיבה, שלחתי לו הודעת SMS והזכרתי לו את בקשתי. הידיד שלח לי מיד תשובה וזה תוכנה: אני נמצא כעת ב'אוהל' הק'. השעה כעת 7:15 בבוקר. ברגע זה סיימתי לכתוב מכתב לרבי, ובסוף המכתב כתבתי החלטה טובה - להשתדל לסייע לעוד יהודי בזמן הקרוב. והנה התקשרת אלי בדיוק ברגע הנכון. הידיד אכן סייע לי עוד באותו יום בנושא שביקשתי ממנו.

(ב) בקיץ האחרון היתה לי התלבטות לא פשוטה בנושא קריטי הנוגע לעיסוקי המרכזי במשך רוב שעות היום, החל מהשנה הבאה. בתחילת חודש תמוז הייתי עדיין בעיצומה של ההתלבטות, ולא ידעתי את נפשי. לפתע עלה במוחי רעיון מבריק שהיה עשוי לפתור את ההתלבטות בקלות, אך היתה בו משום נקיטת ערמומיות מסוימת שלא ידעתי אם היא כשרה. בהשקפה ראשונה חשבתי להתייעץ עם המשפיע האישי שלי, אך מסתבר שהחשש מפני האפשרות שהוא ישלול נקיטת צעד זה, גרמה לי לחשוב שבעצם נראה הכל חלק וכשר, ואולי אין צורך לשאול את המשפיע בנידון זה...

כאן עלי לציין כי במשך השנים האחרונות, זה כעשר שנים שאני משתדל להאזין ברציפות להתוועדויות ולשיחות של הרבי מלפני ארבעים שנה, בבחינת 'בארבעין שנין קאי איניש אדעתא דרביה'. אני עושה זאת בטלפון, הן בשבתך בביתך והן בלכתך בדרך'.

בתחילת תמוז תשפ"ג "אחזתי" בהאזנה להתוועדות די"ב תמוז תשמ"ג. באותו יום שעלה במוחי הרעיון ההוא, האזנתי להמשך ההקלטה. ובדיוק אז, באמצע ההתוועדות, התייחס הרבי לכך שיש אנשים שמעלים ברעיונם כל מיני מחשבות לעשות דברים פסולים, כמו גזל, השגת גבול ושוחד, ומתירים לעצמם לעשות זאת בנימוק שהנהגה באופן שהוא היפך הצדק והיושר - היא רק לפי שעה, ולבסוף תועיל להשפיע לטובה. הרבי הסביר בהרחבה שטענה זו נובעת מהיצר הרע, שהנהגה זו היא בבחינת 'מצוה הבאה בעבירה', עליה נאמר 'בוצע בירך ניאף ה', ושתפקידו של האדם הוא להשתחרר מערמומית זו ("שווינדלעריי") שמקורה מהיצר הרע (נדפס בתורת מנחם התוועדויות תשמ"ג ח"ד עמ' 1741-1742).

כשסיימתי לשמוע קטע זה של השיחה, חשבתי לעצמי: הנה, בהשגחה פרטית טובה הקב"ה שאשמע היום קטע זה, בתור מענה ברור להתלבטותי. אבל אז שב הספק וחדר ללבי: ומי אומר שיש כאן מסר המכוון אליך? הרי אתה שומע בקביעות קטעים מהשיחות של הרבי, והיום הגיע תורו של קטע זה. ולא יותר מכך.

ההמשך היה בסוף אותו שבוע. אצלנו בבית נהוג לאחרונה שבסופי שבוע (בדרך כלל בימי שישי בקיץ ובמוצאי שבת בחורף) מתאספים בני המשפחה המבוגרים יותר וצופים בקטע די ארוך מהתוועדות או שיחה של הרבי, לפי בחירתו של אחד מהם. הפעם נבחר בהשגחה פרטית בדיוק הקטע ההוא, וכשיגיליתי זאת, היה לי קשה יותר לשכנע את עצמי ש'מקרה נקרה הוא'. אבל עדיין לא החלטתי סופית...

בשבוע הבא טסתי עם אשתי לרבי, כדי להשתתף בשתי שמחות משפחתיות ולרגל יום הולדתי, ח"י תמוז. ביום שישי ח"י תמוז נסעתי לציון הק'. בפ"ג שכתבתי לרבי הזכרתי במפורש גם את ההתלבטות

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

הזו, וביקשתי את עצתו של הרבי בנידון זה. כשיצאתי מהציון הק', לאחר שנטלתי את ידיי וכו', נכנסתי לבית הסמוך, אל החדר בו מקרינים בקביעות קטעי וידאו שונים מהרבי. ברגע שפתחתי את הדלת, ראיתי את אותו הקטע ההוא " בפעם השלישית " בו הרבי שולל 'שווינדלעריי' במסווה של קדושה, מבהיר שזוהי מצוה הבאה בעבירה וקובע שהקב"ה לא ייקח שוחד וכו'.

הפעם היה ברור לי סופית, גם בפינה הכי חשוכה של הנפש הבהמית, שהרבי מאיר את דרכי בחיים ושולל לחלוטין את אותה אפשרות.

יעזור השם יתברך שנזכה לראות את הרבי איתנו בעיני בשר למטה מעשרה טפחים, בגאולה האמיתית והשלימה, והוא יגאלנו.

זכרתי ימים מקדם

זכרונותיו של אבי הכלה,

הרב אליעזר אריה ליכטשטיין שי'

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהו
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, ב' ניסן, ה'תשל"ל
ברוקלין, נ. י.

האברכים התלמידים שהסתתפו בהתועדות
הו"ח אי"א נו"ב עוסק ב"צ פלאכתו
פלאכת סמים הרה"ח מוה"ר יעקב משה שי'
לייזרסון,

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

נעם לי לקבל פ"ס מהם על ידי הרה"ח (הרי"ם שי', שפסר לי
ג"כ על דבר ההתועדות והשיחה כדברי תורה ויראת סמים וכו').
ויהי רצון אשר חפץ ה' בידם יצליח להגדיל תורה ולהאדירה,
הו בנוגע לעצמם והן בנוגע להסצת ליסוד תורתנו הק' תורת חיים
הנגלה והפנימית ככל מקום שיד כא"א מהם מנעת.
והרי הענין והאופן דיגדיל תורה ויאדיר מכריח מן הקצה
אל הקצה, למן ליסוד תינוקות של בית רבן (כ"ב כ"א, סע"ב,
על פי כ"כ ברמב"ם הלכות ת"ת, סוף פ"ג) ועד לאופן הכי
נעלה (חולין ס"ו, ב).
ובעמדנו לפי חג הפסח, זמן חירותנו, הכא עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, ברכת שלוחה לכא"א מהם לחג הפסח כשר
ושמח, ולחירות אמתית, חירות מכל ענינים הסבלכלים לעבודת
ה' בשמחה ובשוב לבב,
ולהמשיך מחירות ושמחה זו ככל ימות השנה.
בברכה לבשורות טובות

מכתבו של הרבי אל הרב לייזרסון זצ"ל לאחר שהתוועד עם תלמידי ישיבת קמיניץ

מספר אבי הכלה, הרב אליעזר אריה ליכטשטיין שיחי':

הסבא רבא שלי, ראש ישיבת קמיניץ הגאון רבי ברוך בער לייבוביץ' זצ"ל, בעל ה'ברכת שמואל', היה במשך תקופה מסוימת בקרמנצ'וג. באותן שנים היתה שם קבוצה גדולה של חסידים, והוא היה מגיע הרבה פעמים להתפלל בבית הכנסת של חסידי חב"ד. ומאז החל לנהוג לחגור גארטל בתפילתו. לאחר פטירת סבי הרה"ג ר' משה ברנשטיין זצ"ל, חזרה סבתי האלמנה - בתו של ר' ברוך בער - לגור בביתה ברחוב צפניה בירושלים. אני ואחי היינו ישנים אצלה בבית, והיא שמרה באדיקות את הגארטל של אביה מתחת לכרית שלה הרבה שנים.

"כפי שהרבי לומד פשט ברמב"ם"

אאמו"ר ע"ה היה מספר שהיתה אישה שהתקשתה בלדתה והרופאים קבעו שהעובר בוודאי יצא מת, ורצו לבצע הפלה יזומה כדי להציל את חיי היולדת. בני המשפחה באו לשאול את ר' ברוך בער האם הדבר מותר. הוא חשב לרגע ואז אמר כך: 'ווי דער רבי לערנט פשט אין רמב"ם, מעג מען הרגנ'ען דעם עובר נאר בשעת די לידה, וייל ער האט א דין פון רודף. אבער פאר דעם - טאר מען ניט' [=כפי שהרבי שלי (הגאון ר' חיים מבריסק) לומד פשט ברמב"ם, מותר להרוג את העובר רק בשעת הלידה, משום שיש לו דין 'רודף'. אבל לפני כן - זה אסור].

ועדיין נקפו לבו של ר' ברוך בער, ושלח מברק לר' חיים לדעת אם הוא ענה תשובה נכונה. ר' חיים ענה לו: 'יפה הורית על פי הרמב"ם'.

בסוף אותה אישה ילדה בן בריא.

זו היתה שאלה של פיקוח נפש, אבל בשביל הסבא ר' ברוך בער, כש"הרבי" לומד כך פשט ברמב"ם - אז ככה זה, בלי חכמות. היתה לו התבטלות עצומה של תלמיד כלפי רבו, ממש כמו שרואים אצל החסידים את ההתבטלות שלהם כלפי הרבי.

שלושה מכתבים לא זהים לשלושה בחורים

בנעוריי למדתי בישיבת קמיניץ, שבראשה עמד אבי הרה"ג הרב אשר ע"ה. בישיבת קמיניץ היו כמה בחורים שנהיו חסידי גור, וראיתי עליהם שההליכה בדרכי החסידות השפיעה עליהם מאוד לטובה. הם התחזקו ביראת שמים והשתפרו בכל הליכותיהם בעניינים הרוחניים. בעקבות זאת התחלתי להימשך לכיוון הכללי של עולם החסידות. במשך כשנה הסתופפתי בצילו של האדמו"ר הבית ישראל זצוק"ל מגור. זה היה בשנת תשכ"ח, כשהייתי בגיל 17 בערך.

אחד מחבריי, ר' חיים יוסף וייספיש שי' (כיום מחסידי חב"ד בשכונת רמת שלמה בירושלים), שלמד עד אז בישיבת חברון, התחיל ללמוד תניא אצל הרב יוסף צבי סגל שי' והתקרב מאוד לחסידות חב"ד עד שרצה לעבור ללמוד בישיבת תומכי תמימים. אבל הרב סגל אמר לו שיעבור ללמוד עוד חצי שנה בקמיניץ, ורק אחר כך יעבור ללמוד בתומכי תמימים. בחורף תשל"א הייתי לומד אתו גמרא בבוקר.

באחד מארונות הספרים בבית המדרש של ישיבת קמיניץ היו במדף של ספרי המוסר חמישה ספרי תניא גדולים. אבי קנה אותם בשעתו מר' זושא וילימובסקי ע"ה שהיה מבקר בישיבות שונות ומציע להם ספרים שונים למכירה, בנגלה ובחסידות. אני וחברי ר' יוסף מאיר שטרסברג התחלנו ללמוד בחברותא תניא ב'סדר מוסר' מדי ערב. בשנת תשכ"ט התחלתי להשתתף יחד עם חברי יוסף מאיר שטרסברג בשיעורי תניא שהתקיימו בביתו של הרב סגל. השיעור משך אותנו מאוד, ומאז התחזק הקשר שלי עם חב"ד.

הפעם הראשונה שזכיתי להשתתף בהתוועדות בישיבת תורת אמת היתה במוצאי שבת, אור ליו"ד כסלו תשכ"ט, חג גאולת כ"ק אדמו"ר האמצעי נ"ע. ההתוועדות היתה עם הרב יוסף צבי סגל שי', שכהן אז כמשפיע בישיבה. בעקבות ההתוועדות כתבנו לרבי - אני, יוסף מאיר שטרסברג ועוד בחור

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

אחד מקמיניץ ם מכתב בקשת ברכה. כולנו כתבנו איגרת אוויר אחת, על דף אחד, וכל אחד מאיתנו ראה מה שהאחרים כתבו. כעבור שבועיים בערך ענה הרבי לכל אחד משלושתנו במכתב נפרד. מעניין שאצל הבחור השלישי היתה הוספה בסוף המכתב: ׳בטח שומר את שלושת השיעורים הקבועים דחת״ת׳. התברר שהוא עדיין לא נהג ללמוד חת״ת, אבל אנחנו כבר התחלנו ללמוד חת״ת, אך לא הזכרנו זאת במכתב. כשהבחור השלישי הבחין בהבדל בין המכתבים, הוא השתומם מרוח קודשו של הרבי.

בתקופה הקרובה המשכתי לכתוב לרבי מדי פעם, והמענות של הרבי אלי נשלחו לכתובתו של הרב סגל או לכתובת של ישיבת תורת אמת.

שיעור חסידות בחמש לפנות בוקר

בשנות נעוריי נהגתי לערוך מדי שנה בערב פסח סיום מסכת, היות שאני בכור. בדרך כלל, בחרתי לעצמי דווקא מסכת גדולה, כדי שזה ימריץ אותי ללמוד עוד הרבה דפי גמרא בימי ׳בין הזמנים׳ של תחילת חודש ניסן. גם בניסן תשכ״ט התכוננתי לעשות סיום מסכת בערב פסח.

בליל ערב ראש חודש ניסן ניגש אלי ואל החברותא שלי, שטרסברג, בחור אחד מחו״ל, והציע לנו שניסע איתו למירון. בהחלטה של רגע אחד, הסכמנו. קיוויתי בלבי שהחברותא שלומד אתי בבוקר, יספר מחר בבוקר למשגיח שהלכתי לאיזה מקום ללמוד לבד, כדי להספיק עוד דפים לסיום מסכת... וברוך השם, כך היה. נסענו ברכבת מירושלים לחיפה, ומשם המשכנו באוטובוס למירון. היינו שם כל הלילה, ובבוקר חזרנו לישיבה.

באותו לילה, ליל ב׳ ניסן, יום ההילולא של כ״ק אדמו״ר מוהרש״ב נ״ע, סיפר לנו בחור אחד שהלילה יש התוועדות עם המשפיע ר׳ שלמה חיים קסלמן בישיבה בכפר חב״ד, והציע לנו שניסע אתו להתוועדות. נסענו. הגענו להתוועדות, שהיתה מעוררת ומיוחדת מאוד. גם הבחורים שנכחו שם עשו עלינו רושם חזק, כמו חיים שלמה כהן, אריה לייב קפלן (כיום במונטריאול), ואחרים. לפנות בוקר יצאנו חזרה מכפר חב״ד לירושלים, והספקנו להגיע בשעה שבע בבוקר לתפילת שחרית בישיבה. הכל היה בחשאי.

מאז, אחת לשבועיים הייתי נוסע בליל שישי לכפר חב״ד. הבחור שלום בער וולפא הציע לי לגשת לר׳ חיים שלום דייטש בירושלים וליצור עמו קשר. וכך עשיתי. ומאז, פעמיים בשבוע ר׳ חיים שלום דייטש היה מגיע לאחד מבתי הכנסת הספרדיים הסמוכים לישיבת קמיניץ ולומד חסידות אתי ועם יוסף מאיר שטרסברג. השיעור היה בשעה חמש לפנות בוקר, כדי שנספיק להגיע לתפילת שחרית בשעה שבע בישיבה. התחלנו ללמוד מתחילת הספר ׳שערי אורה׳ של אדמו״ר האמצעי. יום אחד סיפרתי לרב דייטש שאני מתכוון לכתוב לרבי מכתב לבקשת ברכה, והוא ביקש ממני שאזכיר גם אותו במכתב, ׳חיים שלום בן מרים׳, וכך הרבי יחשוב עליו עוד שנייה אחת.

מאז אני משתדל בכל פעם שאני מזכיר מישהו במכתב לרבי, לציין את שמו המלא ואת שם אמו.

״האברכים התלמידים שהשתתפו בהתוועדות״

בשלהי חורף תש״ל הגיע לארץ הרה״ג הרב יעקב משה לייזרזון זצ״ל, בוגר ישיבת מיר ומראשי ישיבת תורה ודעת בברוקלין, שהתקרב מאוד באותם ימים אל הרבי ולדרכה של חסידות חב״ד.

הרב לייזרזון הגיע לירושלים. יום אחד הוא בא לבקר בבית הוריי. כשראה אותי, טפח על שכמי ואמר לי: ׳שמעתי שנהיית חב״דניק׳. עניתי בחיוב והוא אמר לי: ׳תגיד לי מה כתוב בשיעור התניא היומי׳. אמרתי לו מיד את תוכן הקטע של החת״ת היומי, והוא אמר: ׳טוב, אני רואה שאתה באמת חב״דניק׳. בהמשך לזה ארגנתי התוועדות חסידית אתו בחדרו באכסניה, באחד הלילות הקרובים. בנוסף אלי וליוסף מאיר, נכחו בהתוועדות עוד כחמישה בחורים מישיבת קמיניץ. זו היתה התוועדות מעניינת מאוד, עם דברי התעוררות חסידיים וניגונים חב״דיים. למותר לציין שכל זה נעשה באופן חשאי, מבלי שהנהלת ישיבת קמיניץ תדע על כך.

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

הרב לייזרזון דיווח על כך לרבי ובהמשך לזה זכינו לקבל מהרבי את המכתב הבא (שנדפס לאחר מכן באגרות קודש חלק כ"ו עמוד שנו):

ב"ה, ב' ניסן ה'תש"ל,

ברוקלין, נ.י.

האברכים התלמידים שהשתתפו בהתוועדות הו"ח אי"א נו"ג עוסק בצ"צ מלאכתו מלאכת שמים הרה"ח מוה"ר יעקב משה שי' לייזרסון

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

נעם לי לקבל פ"ש [=פרישת שלום] מהם על ידי הרה"ח הרי"מ שי', שמסר לי ג"כ על דבר ההתוועדות והשיחה בדברי תורה ויראת שמים וכו'.

והי רצון אשר חפץ ה' בידם יצליח להגדיל תורה ולהאדירה, הן בנוגע לעצמם והן בנוגע להפצת לימוד תורתנו הק' תורת חיים, הנגלה והפנימית, בכל מקום שיד כאו"א [=כל אחד ואחד] מהם מגעת.

והרי הענין והאופן דיגדיל תורה ויאדיר מברייח מן הקצה אל הקצה, למן לימוד תינוקות של בית רבן (ב"ב כ"א, סע"ב, על פי מש"כ ברמב"ם הלכות ת"ת, סוף פ"ב) ועד לאופן הכי נעלה (חולין סו, ב).

ובעמדנו לפני חג הפסח, זמן חירותינו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, ברכתני שלוחה לכאו"א מהם לחג הפסח כשר ושמח, ולחירות אמיתית, חירות מכל ענינים המבלבלים לעבודת ה' בשמחה ובטוב לבב,

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בכל ימות השנה.

בברכה לבשורות טובות

הרבי ענה לי: "כל שכן וקל וחומר"

במשך השנים ראה אאמו"ר ע"ה שכאשר אמי מדקדקת מאוד בהידורים במטבח בפסח, היא שוטפת את ידיה המון פעמים והדבר מקשה עליה מאוד.

לקראת פסח תש"ל ניסיתי לבקש מאאמו"ר ע"ה שיבשלו בביתנו את הקניידלאך בפסח בנפרד, כדי שאוכל להקפיד שלא לאכול 'שרויה'. אבי סירב למלא את בקשתי, וטען שגם כך יש בבית הרבה חומרות והידורים בפסח, וקשה מאוד לדרוש מאמי להוסיף על כך גם את הזהירות של הפרדה בין סירים רגילים לסירים בלי 'שרויה'.

בעקבות זאת כתבתי לרבי מכתב, וזה תוכנו: בקושי הצלחתי להשפיע על אבי שיסכים שאני אוכל בפסח רק מצות עבודת יד ולא מצות מכונה [בהתחלה הצלחתי להנהיג בביתנו שיאכלו בליל הסדר לפחות ב'כזיתים' הראשונים מצות עבודת יד], אבל הוא בשום אופן לא מסכים שאקפיד בביתנו על 'שרויה'. האם לעמוד על כך בתוקף או לא?

זמן קצר לאחר מכן יצרתי קשר עם הרב לייזרסון וביקשתי ממנו שיעביר את תוכן מכתבי זה לרבי. הרב לייזרסון מילא את בקשתי, וכעבור זמן קצר מסר לי את תשובת הרבי: 'כל שכן וקל וחומר. אזכיר על הציון'. כלומר: אם מקפידים על עבודת יד, קל וחומר שיש להקפיד על 'שרויה'. וכאן אירע דבר פלא: מיד לאחר מכן ניגשתי לאבי וביקשתי ממנו שוב שיסכים לבקשתי בנושא 'שרויה', והפעם הוא הסכים מיד, ללא כל דיון! זה היה 'מופת' גלוי מהרבי.

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

באותה הזדמנות סיפר לי הרב לייזרסון שדיווח לרבי על ההתוועדות שלנו, וכעבור זמן קיבלנו את המכתב הנ"ל.

החלטת בית-הדין: בהסכמת ההורים

בקיץ תש"ל התחלתי ללכת בקביעות לכל ההתוועדויות שהתקיימו בישיבת תורת אמת. באותו זמן רציתי לעבור ללמוד בישיבת 'תורת אמת', והוריי לא הסכימו לזה, מה גם שאאמו"ר ע"ה כיהן בעצמו כראש ישיבת קמיניץ בה למדתי. שאלתי על כך את הרבי והרבי ענה: 'אזכיר על הציון'. לאחר מכן דיברתי בטלפון עם הרב חדקוב והוא אמר לי: 'הרי זו הלכה מפורשת בשולחן ערוך, שאדם צריך ללמוד 'במקום שלבו חפץ'.

הרב חדקוב הוסיף וציטט בפניי את השאלה הידועה של הרבי: למה הלכה זו מופיעה בהלכות כיבוד אב, ולא בהלכות תלמוד תורה? הרי לכאורה זו הלכה הנובעת ממעלה מסוימת בלימוד התורה. אלא מבאר הרבי - המשיך הרב חדקוב ואמר לי - שכאשר אדם אינו שומע בקול אביו והולך ללמוד במקום שבו יצליח יותר בלימודו, בזה הוא מקיים מצות כיבוד אב לאמיתתה.

למעשה, אאמו"ר ניסה ליצור קשר עם דמויות חב"דיות שהכיר, כדי שישפיעו עלי שלא אעזוב את הישיבה שלו. הוא פנה אל הרב חיים מאיר בוקיעט מראשי ישיבת תומכי תמימים בניו יורק, אותו הכיר אאמו"ר מהתקופה בה שהו תלמידי ישיבת תומכי תמימים לצד תלמידי ישיבת מיר בשנחאי; וכן אל הרב אליהו קווינט, ממזכירי הרבי, שהשתייך לחוגי הליטאים וביקר אז בארץ הקודש.

יום אחד בשנת תשל"א הגיע אלי הרב טוביה בלוי והציע לי שאכנס אל הרב זעליג סלונים ואתייעץ עמו בנידון של המשך מקום לימודי. בהתחלה לא התלהבתי מהרעיון, ולא הלכתי אליו. כעבור ימים אחדים שוב הגיע אלי הרב בלוי והמליץ לי שוב לגשת לר' זעליג. בסוף הלכתי לר' זעליג והוא הציע להושיב בית-דין אצל הרב זוין זצ"ל ולדון בנושא זה. הסכמתי.

השלושה שהתכנסו בביתו של הרב זוין היו: הרב זוין עצמו, ר' זעליג סלונים והרב שמואל אלעזר הלפרין ע"ה. הזמינו אותי לבוא, והגעתי (הכרתי את הבית היטב. זכרתי איך אבי היה מגיע בכל תחילת 'זמן' חדש בישיבה לביתו של הרב זוין כדי יקבל בהשאלה ספרים על המסכת החדשה שלומדים. ביתו של הרב זוין היה מלא בארונות ספרים, והוא היה מטפס בעצמו על הסולם ומוריד עבורו את הספרים המבוקשים).

בית-הדין שמע את דבריי, ולאחר מכן הודיעו לי - ואחר כך גם לרבי - שהחליטו שאלך ללמוד בישיבת 'תורת אמת' בסדרי חסידות בבקרים ובלילות, בתנאי שהדבר ייעשה מתוך ידיעה ברורה שהוריי מסכימים לזה. וכך היה: ביקשתי מהוריי שיסכימו לבקשתי בנוגע להליכה יומיומית ל'סדרי חסידות' בישיבת תורת אמת. הוריי הסכימו, ומאז הלכתי ל'תורת אמת' פעמיים בכל יום ללמוד חסידות, ב'סדר חסידות' בבוקר וב'סדר חסידות' בערב.

בשלב זה היה אסור לי לדעת, שהגיעה הוראה מפורשת מהרבי לר' זעליג שידבר אתי על כך. זה נודע לי רק בשלב מאוחר הרבה יותר, מפי אחדים מהבחורים ב'תורת אמת' (ביניהם ר' חיים אשכנזי ע"ה) שסיפרו לי לבסוף שר' טוביה לחץ עליהם שישפיעו עלי - כביכול מיוזמתם - להתייעץ עם ר' זעליג, מאחר שזוהי הוראה שהתקבלה מהרבי...

בקשר לי"א ניסן תשל"ב הרבי שלח ספרי תניא לחלוקה לתלמידי ישיבת 'תורת אמת', והנהלת הישיבה החליטה שגם לי מגיע ספר תניא, על אף שאינני תלמיד מן המניין בישיבה. הרב זעליג פלדמן אמר לי בשם ההנהלה: 'הבעש"ט אמר שבמקום שרצונו של אדם - שם הוא נמצא', והרי אתה רוצה להיות ב'תורת אמת', ולכן מגיע גם לך לקבל'.

בשנים הקרובות הייתי מביא לפעמים בחורים מישיבות ליטאיות להשתתף בהתוועדויות של המשפיע ר' מענדל פוטרפס ע"ה בכפר חב"ד. לפעמים הייתי מביא אותם לבקר בביתו של המשפיע ר' מענדל פוטרפס ע"ה. אשתו היתה מכינה להם מרק חם, והמשפיע בכבודו ובעצמו היה מגיש להם את המרק... הם מאוד התפעלו מהפשטות שלו. פעם הוא אמר לי, ביחס לקירובו לחסידות של הבחור אברהם כהן

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

ע"ה שלמד בישיבת חברון (ולימים משלוחי הרבי בבאר שבע): אם תלמד אתו חסידות, אזי מה'שטיין' [=אבן] שלך - ייעשה 'ליכט' [אור]. ואם לאו, אז מה'ליכט' [=אור] שלך - ייעשה 'שטיין' [=אבן]...

בשנים מאוחרות יותר, לאחר נשואי, כשהמשפיע הרב מענדל ווכטר שי' היה מתארח בשבתות בירושלים, היה מתארח בביתנו והייתי מביא בחורים מישיבות שונות והוא היה מתוועד איתם.

"הנני מאשר קבלת מכתביו"

במשך קיץ תשל"ג עורר הרבי לכנס את ילדי ישראל לתורה, תפילה וצדקה, כמו שכתוב 'מפי עוללים ויונקים יסדת עוז גו' להשבת אויב ומתנקם'. כידוע, אחר כך פרצה בהפתעה מלחמת יום הכיפורים, והתברר שהכל היה צעד רוחני שנועד להקדים רפואה למכה.

באותה תקופה עדיין למדתי בישיבת קמיניץ וסידרתי קבוצת ילדים שהתאספו לשנן משניות בעל פה. ב'חידר' של קמיניץ היתה שיטה מיוחדת של לימוד ושינון משניות, וזה התאים להם מאוד. כמאה וחמישים ילדים נבחנו על שני סדרים שלמים של משניות, למעלה מאלף משניות בסך הכל. בו' תשרי תשל"ד התקיימה מסיבה גדולה ומפוארת עם חלוקת פרסים על שינון המשניות. המצטיינים זכו בש"סים גדולים!

באותה תקופה ניהלתי במקביל בבית הכנסת צמח צדק בעיר העתיקה 'ישיבת ערב' לילדי הרובע היהודי, ילדים שרובם מבתיים של 'מזרח'ניקים'. בחורף תשל"ד ארגנתי מסיבה מיוחדת לילדי הישיבת ערב, בהנחיית הרב נפתלי רוט. במסיבה חולקו פרסים על שינון משניות ודפי גמרא בעל פה. בין התלמידים בישיבת ערב היו בניו של הרב אביגדור נבנצאל, רבו של הרובע היהודי, וגם הם היו ממקבלי הפרסים. עליתי עם ישראל גליצנשטיין לביתו של הסבא, מבקר המדינה מר יצחק נבנצאל, להזמין אותו למסיבה, וצירפנו אלינו את הבחור יענקל חזן שסייע לנו בישיבת ערב. סיפרתי למר נבנצאל שיענקל הגיע לאחרונה מרוסיה, והוא ניגן בפניו 'ניעט ניעט ניקאווא'. הוא התרגש מאוד והודיע שיבוא למסיבה.

הרה"ח אליעזר אריה ליכטשטיין (מימין) והרה"ח ישראל צבי גליצנשטיין (משמאל) על רקע השלט של ישיבת ערב בבית הכנסת צמח צדק בירושלים העתיקה.

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

הנגיד החב"די הרה"ח ר' אברהם פרשן ע"ה השתתף במסיבה זו, והתפעל מאוד, עד שהודיע בו במקום לגבאי ביהכ"נ צמח צדק הרה"ח ר' יהושע יוזביץ שי' שהוא מקציב תרומה של 500 דולר כדי לארגן שם גם פעילות של 'מסיבות שבת' לבנות. אחר כך הוא נכנס למשרד בביהכ"נ צ"צ וטילפן לרב חדקוב כדי לדווח לו על הכל.

בהמשך לכך כתבתי לרבי שני מכתבים מפורטים, דו"חות על המסיבות שארגנתי בקשר ל'ישיבת ערב' בבית-הכנסת צמח צדק בעיר העתיקה וב'חיידר' של קמיניץ, וצירפתי למכתבים אלבומי תמונות, כאשר מתחת לכל תמונה של ילד שקיבל פרס כתבתי את שם הילד, על מה נבחן ומה הפרס שקיבל.

לאחר קבלת המכתב הראשון שלי, הרבי ענה לי במענה במכתב, שברובו היו הוספות רבות בכתב-יד-קודשו. המכתב נעלם ממני ברבות השנים, ולהלן שורות אחדות החקוקות בזכרוני (התוכן): 'הנני מאשר קבלת מכתבו מיום ...' [כאן שינה הרבי בכתב-יד-קודשו מ'מכתבו' ל'מכתביו', והוסיף את התאריך של המכתב השני ששלחתי אליו]. המכתב נשלח אלי לפני פורים, והרבי הוסיף שם כמה וכמה מלות ברכה, לפורים שמח וכו'.

באותו חורף, תשל"ד, נסעתי עם ילדי ה'ישיבת ערב' מהרובע היהודי לטיול בצפון, וביקרנו בציונו של ר' ישראל אריה לייב ע"ה, אחיו של הרבי. צילמנו כעשרים וחמש תמונות מאותו מעמד, ושלחתי אותן לרבי. אחר כך המזכיר ר' בנימין קליין התקשר אלי ואמר לי: 'אינך יכול לתאר לעצמך איזו נחת רוח גרמת לרבי! הרבי הביט על התמונות מכל הצדדים, ושוב עיין בכל הפרטים שנראים בהן...' (מצורפת בזה להלן אחת מהתמונות שנשתמרו בארכיון ספריית אגו"ח, ותודתי נתונה להם על מתן הרשות לפרסם אותה ואת שאר התמונות המופיעות להלן).

מאז הקפדתי לאורך כל השנים לנסוע לציון ר' ישראל אריה לייב, ביום היארצייט שלו, י"ג אייר.

ה'יחידות' לפני החתונה

לפני תשרי תשל"ה רציתי לנסוע לרבי לתשרי, והוריי לא רצו. התקשרתי למזכיר הרב בנימין קליין ושאלתי אותו על כך. בהתאם לשאלתי, הכניס המזכיר לרבי את הפתק הבא: 'אליעזר אריה בן שרה רבקה ליכטשטיין טילפן מארה"ק וביקש לשאול ע"ד נסיעתו, היות שאביו מסכים כבר שיסע בחורף

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

ועד אז יוכל ג"כ להכין את אמו לנסיעה כזו, אבל הוא יותר מעדיף לנסוע לחודש תשרי. ושואל אם לנסוע כעת (מחר, יום ה') או לדחות לחודש שבט. יטלפן היום, ד', למענה' תשובת הרבי היתה בסימון בחץ לעבר המלים 'לדחות לחודש שבט'.

בהמשך לכך נהייתי חתן. באור ליו"ד כסלו תשל"ה באתי בקשרי השידוכין עם אשתי מרת שושנה לבית ברוורמן. בפגישה הראשונה שלנו, שהתקיימה בבית הסבא שלה ר' אליהו שפירא ע"ה לא סיפרתי לה על הזיקה החב"דית שלי. לאחר שתי פגישות החליטו הוריי והוריה להיפגש כדי לדבר על הצדדים הכלכליים של החתונה, ואז החלטתי לכתוב על כך לרבי ולבקש את ברכתו. ברכת הרבי התקבלה, ולאחר מכן הודעתי לנערה המדוברת על כך ובזה סוכם בינינו השידוך.

במסיבת ה'תנאים' שהתקיימה בבית חמי הרב יונה ברוורמן השתתפו ראש ישיבת מיר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל ואשתו הרבנית ע"ה. הוא טרח לעלות במדרגות שלוש קומות למרות שזה היה קשה לו מאוד מצד מצב בריאותו. אשתו הרבנית התכבדה להעניק בעצמה את המתנה שנתנו הוריי לכלה. באמצע המסיבה הוא אמר לי בחביבות: אתה יודע שאתה "נכד" שלי. כן?... כוונתו היתה לעובדה שאאמו"ר ניצל בזכותו מהשואה. אבי התקבל בגיל 12 כתלמיד בישיבת מיר בליטא, בזכות העובדה שאביו היה שד"ר של ישיבת מיר בליטא, ונסע לאסוף כספים באנגליה עבור הישיבה. בזכות זה זכה להימלט עם כל תלמידי ישיבת מיר בתקופת מלחמת העולם השנייה לשנחאי, וכך ניצלו חייו (כל שאר בני משפחתו נספו בשואה, הי"ד). אחר כך ראש הישיבה ר' חיים שמואלביץ גם סייע לחתן את אאמו"ר.

בחודש שבט תשל"ה נסעתי לרבי, בתור חתן. בכ"ח שבט נכנסתי ל'יחידות' ובירכתי 'שהחיינו' (בנוסף לברכת 'שהחיינו' בפעם הראשונה שראיתי את הרבי בעיניי, כמה ימים לפני כן). לימדו אותנו שאומרים את תחילת הברכה בלחש, ומסיימים אותה בקול, והרבי היה עונה 'אמן'.

בתחילת ה'יחידות', בטרם פתח את הפתק שלי, הרבי שאל אותי: ווען איז די חתונה? [=מתי החתונה?]. עניתי שהחתונה תהיה בפשטות אחרי חג השבועות, והרבי אמר לי כך: 'אזוי ווי זי איז דאך דארטן, וואלט געווען א גלייכע זאך זאלסט בלייבן דא. די הלכות הצריכות קען מען דאך דא אויך לערנען, סיידן אויב מען דארף דיר האבן צו די הכנות אויף די חתונה. שרייב זיך אויף מיט די עלטערן און די מחותנים, צי מען דארף דיר האבן דארטן' [=מאחר שהיא (הכלה) נמצאת שם, היה מן הנכון שתישאר כאן. את ההלכות הצריכות הרי אפשר ללמוד גם כאן. אלא אם כן זקוקים לך שם לצורך ההכנות לחתונה. תכתב עם הוריי והמחותנים, האם זקוקים לך שם].

אחר כך שאל אותי הרבי: 'די חתונה איז נאך שבועות? דו ווייסט מסתמא אז ביי אונז איז דער מנהג אז אין ימי הספירה מאכט מען ניט קיין חתונה, כולל ל"ג בעומר' [=החתונה היא אחרי שבועות? בוודאי אתה יודע שאצלנו המנהג הוא שבימי הספירה אין עורכים חתונות, כולל בל"ג בעומר].

(התפלאתי: מדוע הרבי צריך להזכיר פה את ל"ג בעומר, כשהחתונה נקבעה לאחר שבועות? אבל לאחר שבאתי לארץ נודע לנו מהאולם של החתונה, שאנחנו לא יכולים לערוך את החתונה ביום המיועד. ככל שניסינו לצעוק, שכבר קבענו תאריך מזמן, זה לא הועיל. חיפשנו אפשרויות אחרות, ועלה הרעיון של ל"ג בעומר. לא אמרתי להוריי שזו הוראת הרבי, אבל אמרתי שאיני רוצה להתחתן בימי הספירה. בסוף מצאו אולם לאחד הימים אחרי חג השבועות).

אחר כך דיברתי עם הרבי על ההורים שלי. הרבי ידע שההורים בכלל לא רצו שאסע לניו יורק לפרק זמן ממושך, אלא אמרתי להם שאסע רק לשבוע-שבועיים, ואז דחיתי אותם כל הזמן בעוד כמה שבועות. אמרתי לרבי שלעת-עתה דחיתי אותם שוב לעוד שבועיים, והרבי ענה לי לגבי מועד החזרה שלי לארץ שאחזור מיד אחרי פורים (כשבועיים לאחר מועד ה'יחידות').

למרות שבהתחלה הרבי אמר שחזרתי לארץ כעת תלויה האם ההורים זקוקים לעזרתי שם בנוגע להכנות לחתונה, אבל כעת שינה את הדברים. כי מאחר שהרבי ידע שנסייעתי מהארץ לניו יורק היתה מלכתחילה שלא בהתאם לרצון הוריי, הוא אמר לי כך: זאלסט פארן צוריק גלייך נאך פורים. מחלוקת איז זיכער אן איסור מן התורה, קורח ועדתו. און דאס איז א שאלה צי דאס איז אן איסור מן התורה אדער אן איסור מדרבנן [=שתחזור לארץ מיד אחרי פורים. מחלוקת היא בוודאי איסור מן התורה, קורח ועדתו. ואילו זה (איסור 'ייחוד', אליו עלולים חתנים להיקלע כשהם נפגשים עם הכלה) הוא שאלה האם זהו איסור מן התורה או מדרבנן].

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

אחר כך אמר לי הרבי כמה ברכות בקשר לחתונתי.

היחידות נמשכה כארבע דקות, זמן רב יחסית ליחידות של בחורים.

הסדר היה שכאשר המתין חתן מחוץ לחדרו של הרבי לפני נסיעתו לארץ כדי לקבל סידור מהרבי להתפלל בו מנחה, ר' בנימין קליין היה מודיע לרבי לפני מנחה שממתין חתן וכשהרבי היה יוצא מחדרו הק' למנחה, היה מוסר לו את הסידור השני שלו וממשיך למנחה. ביום נסיעתי חזרה לארץ, ט"ז אדר, ר' בנימין שכח להודיע לרבי שאני ממתין בחוץ. כשהרבי יצא מחדרו הק', ראה אותי עומד וממתין שם. הרבי חזר לחדרו הק', הוציא משם ונתן לי את הסידור ואמר לי: 'זאלסט אויספועל'ן אין דעם אלעס גוט' [=שתפעל בזה את כל הדברים הטובים]. כנהוג, התפללתי בסידור של הרבי תפילת מנחה שמתפללים החתנים, עם 'ועל חטא'.

המסדר קידושין בחתונתנו היה ראש ישיבת מיר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל. לפי מנהג חב"ד, מברכים על אותה הכוס פעמיים, ואחר כך שוברים את הכוס. לפי מנהג העולם, מברכים על גביע, ואחר כך שוברים את הכוס בנפרד, לפני קריאת הכתובה. ור' חיים הסכים ששבירת הכוס תהיה כמנהג חב"ד.

"קייטנת לוי יצחק"

בקיץ תשל"ו ניהלנו את קייטנת חב"ד בשכונת הגבעה הצרפתית בירושלים. במענה לשאלת רב השכונה, הגה"ח הרב אברהם מיכאל הלפרין שליט"א, הרבי העניק לקייטנה זו את השם 'קייטנת לוי יצחק', על שם אביו הגה"ק רבי לוי יצחק נ"ע.

היתה זו הקייטנה היחידה בירושלים שהיו בה גם ילדי 'חיידר' וגם ילדים מבתי-ספר ממלכתיים. וכן בקייטנה לבנות היו גם בנות מ'בית יעקב' וגם תלמידות מבתי-ספר ממלכתיים.

בזכות הקייטנה הזו נחלש מאוד כוחה של התנועה הקונסרבטיבית בשכונה, שהיה לה שם מעוז רציני. הם נלחמו וקיבלו אישור מראש העיר טדי קולק כדי לפתוח ב"ס קונסרבטיבי על-אזורי. מר גדיש, האחראי על מחלקת החינוך בעירייה, הנחה את אנשיו להיאבק נגדנו בכל הכוח. יומיים לפני תחילת הקייטנה ביטלו לנו את המקום שהוקצה לנו לקייטנה, ב"ס מסוים.

היה שם יהודי בשם אברהם שאנס, סגן מנהל מחלקת החינוך בעירייה, יהודי דתי בעל לב חם מאוד. הוא כינס את כל חברי המחלקה שיבואו למחרת בבוקר למשרדו של היו"ר גדיש. הוא הכריז באוזני מר גדיש בנוכחות כולם: כל הקייטנות בירושלים אמורות להיפתח בעוד יומיים. אני מסיר מעלי כל אחריות, תנהל אתה לבדך את הכל. מר גדיש נבהל ושאל מה קרה. שאנס הסביר לו שזה בגלל מה שקרה בגבעה הצרפתית. גדיש הורה מיד לסדר לנו מקום גדול ורחב, והכל התנהל באופן נפלא.

באותה שנה היו אצלנו בקייטנה אלף ילדים! כמה מנציגי מערכת החינוך בירושלים באו לראות בהתפעלות את ההצלחה שלנו. בספריית אגודת חסידי חב"ד בניו-יורק נשתמרו 131 תמונות ששלחנו לרבי מאותה קייטנה. בכמה מהתמונות רואים את 'טנק המבצעים' החדש (החום) שהגיע אז לארץ הקודש. הבאנו את ה"טנקיסט" הת' שלום דוכמן שי' שיסביר לילדי הקייטנה על משמעותו של 'טנק המבצעים', וזו היתה אטרקציה אמיתית עבורם...

בתקופת הקייטנות עדיין למדתי ב'כולל' של קמיניץ. בלילות הייתי חוזר הביתה בשעה מאוחרת, ובשש וחצי בבוקר כבר הייתי צריך לפקח על מערכת ההסעות לקייטנות, ומשם ל'כולל', ומשם לקייטנות, וחוזר חלילה. כך אירע שהיו פעמים שניסיתי ללמוד את שיעור החת"ת היומי בלילה אחרי חצות, ולפעמים נרדמתי באמצע...

באותה תקופה קיבלתי מכתב מהרבי שבסופו נכתב: 'בטח שומר את שיעורי חת"ת הקבועים, על כל פנים מכאן ולהבא'. זו היתה הפעם היחידה שהרבי כתב לי כך, והבנתי שזה רומז למה שקרה לי לאחרונה... המזכיר אמר לי שהכוונה היא שקודם צריכים ללמוד את החת"ת היומי, ורק אחר כך להשלים את מה שהחסירו בימים הקודמים.

"מבצע כשרות"

בשנת תשל"ו הייתי האחראי על 'מבצע כשרות' בירושלים והסביבה. הכשרנו במשך כשנתיים קרוב לאלף מטבחים! באותה תקופה הרבי שלח לי 50 לירות, בתור השתתפות בפעילות של 'מבצע כשרות'.

הפעילות של העסקנות הציבורית, כולל 'מבצע כשרות', עלתה לנו כספים רבים, שגרמו לי לשקוע בחובות גדולים. בשנת תשד"מ כתבתי על כך לרבי, וקיבלתי את המענה הבא: 'רעיש אצל עסקני אנ"ש בארץ הקודש. אזכיר על הציון'. גם במכתב ברכה מכ"ף מרחשוון תשד"מ, בו פונה אלי הרבי בין היתר בתוארים 'עוסק בצרכי ציבור, רב פעלים וכו' - איחל לי הרבי 'בברכה להרחבה ולהצלחה ולבשורות טובות'.

באחת השנים עברתי לפני הרבי במעמד חלוקת הדולרים, והזכרתי את שמו של איזה גביר מארץ הקודש שהבטיח לתרום לפעילותנו סכום עתק של עשרות אלפי דולרים. הרבי נתן לי דולר עבורו והוסיף: 'שיהיה בחסד וברחמים'. נוסח הברכה לא היה מובן לי. כעבור זמן קצר נודע לי שהאיש נחקר על עבירות מס ונשלח למאסר...

היתה נערה שלמדה במכללה והוריה היו דתיים. יום אחד נודע לה שכלים שהגיעו מחו"ל טעונים טבילה. כל הכלים בביתם היו מחו"ל, וההורים סירבו לטבול את הכלים. במשך כמה שבועות הנערה פנתה לאשתי וביקשה ממנה כמה פעמים: 'אמי יוצאת מדי יום רביעי בבוקר לקניות בשוק למשך כשעתיים. בואו לקחת את הכלים לטבילה ולהחזיר אותם'.

על הפרק עמדה אצלנו רשימה של בתים שבהם המטבחים היו לא כשרים לגמרי, ולא חשבתי לתת עדיפות לטבילת הכלים הזו. ביום רביעי, י"ב ניסן תשל"ז, לפנות בוקר היה בארץ שידור מההתוועדות של הרבי בקשר ליום הולדתו י"א ניסן. השידור של ההתוועדות נמשך עד הבוקר. כשחזרתי הביתה מתפילת שחרית, בדיוק אז התקשרה אותה נערה. ראיתי בזה השגחה פרטית. התקשרתי מיד לשיבת 'תורת אמת', דיברתי עם הבחור וולוול סלויין ותיאמנו שנצא עם עוד שני בחורים לאותו בית.

לקחתי מיד את הארגזים המיוחדים המיועדים לטבילת כלים, ויצאנו עם מונית לעבר הבית. העמסנו את הכלים, ומשם מיהרנו למקוה. לקחתי מביתי הרבה מגבות וסדינים כדי להספיק לייבש במהירות את כל הכלים שטובלים. הספקנו להגיע לביתם, והחזרנו את הכלים.

ואז הנערה אומרת לנו שב'ביודם' יש אצלם כלי פסח מחו"ל שגם הם אינם טבולים. מיהרנו שוב לצאת ולטבול גם את הכלים הללו. נהג המונית התלהב מאוד מהמסירות שלנו, וסייע לנו מאוד. כשסיימנו את הטבילה השנייה, פחדנו להיכנס הביתה, מחשש שמא האימא כבר חזרה. נהג המונית אמר לנו: אל תדאגו, אני אכניס את הכלים!

בסוף הספקנו לצאת מהבניין, רגע לפני שהאישה חזרה הביתה עם הסלים הכבדים בידיה...

סיפורו של המטבח ברחביה

כשהיינו נכנסים ל'מבצע כשרות' באיזה בית, היינו מציעים גם בדיקת מזוזות. וזו היתה הזדמנות שאשתי תשב עם בעלת הבית ותדבר עמה על טהרת המשפחה. ומשם התגלגלה השיחה גם להציע להם לקבוע מזוזה, לרכוש פלטה של שבת (משום שאם מבשלים בכלים על האש בשבת, אזי מטריפים את הכלים), וכן הלאה.

באותה שנה היה סיפור מעניין עם משפחת נבות משכונת רחביה. הבעל היה סגן מפקד אוגדת יו"ש. היינו חוליה שמנתה אותי, מאיר פרוש (כיום ברמות), אברהם ישראלביץ, ושני אחים ממשפחת הרצל. באנו להכשיר את המטבח בביתם, וראינו שיש המון כלים. זו עבודה רבה להכשיר את הכלים. כשיש סירים עם ידיות, צריכים לטפל בניקוי כל הקפלים שיש שם וכו'. עבדנו שם כל היום.

בלילה התקיים הכינוס הגדול של יום הולדת השבעים וחמש של הרבי. לאחר סיום ההגעה, אמרנו להם שנשאיר את כל הכלים במרפסת, ובלילה נחזור וניקח את כל הכלים לטבילה, ונחזיר להם אותם

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

בבוקר. בבוקר נשארה לנו עוד קצת עבודה שם, והיו לנו כמה כלים שהייתי צריך לשאול רב איך להכשיר אותם. הוחלט שנחזור אחרי פסח ביחד עם רב.

אחרי פסח התקשרתי אליהם וקבעתי פגישה. באתי עם הרב מיכאל הלפרין והאישה אמרה לי: אני חייבת לספר לכם משהו. בתנו הלומדת במכללה ביקשה שנכשיר את הכלים. לא הסכמנו, והיא אמרה שאם כך, לא תוכל להיות אצלנו בפסח בבית. לא היתה לנו ברירה, ונאלצתי להזמין אתכם כדי שהיא תאכל איתנו בפסח בבית. לא היתה לנו שום כוונה להמשיך לשמור כשרות אחרי פסח. אבל כשראיתי איך אתם עובדים אצלי יום שלם להכשיר את המטבח, ולא מוכנים אפילו לשתות אצלי כוס קפה ממיחם לא כשר - החלטתי להכשיר את המטבח לצמיתות.

ברכת הרבי התממשה, בניגוד לקביעת הפרופסור

כשנה וחצי חלפו אחרי החתונה, ואשתי עדיין לא התעברה. הלכנו למומחה גדול, פרופ' ברקוביץ, ולאחר שבדק את אשתי, אמר שהיא לא תוכל ללדת לעולם. 'הסיכויים שיוולד לכם בן זהים לסיכויים שיצמחו שערות על כף ידי', קבע בנחרצות הפרופסור כאשר ביקש להמחיש את דבריו.

החלטנו לנסוע ביחד לרבי לחודש תשרי תשל"ז ולבקש את ברכתו. זקני החסידים שהיו מודעים למצבנו, ניסו להציע לנו שנבקש מהרבי הבטחה מפורשת לזחוק. אבל אנחנו החלטנו שגם ברכה של הרבי תספיק לנו.

ה'יחידות' המשותפת שלנו נועדה להתקיים בשעה אחת בלילה בערך, אבל אמרו לנו שכאשר חסיד הוא האחרון שנכנס ל'יחידות' באותו לילה, זוהי הדרך הראויה כדי לפעול את העניינים בצורה הטובה ביותר. בשעות הקרובות המזכירים האיכונו, ואנו דחינו אותם שוב ושוב, עד שנשארו האחרונים בתור.

ה'יחידות' שלנו החלה בשעה 3:50 לפנות בוקר ונמשכה כעשר דקות תמימות. לאחר שקרא את הפתק שלנו בו כתבנו בקשת ברכה לזחוק, אמר לנו הרבי: 'בניך אלו התלמידים, אבער איך מין [=אבל אני מתכוון ל]בנים כפשוטו'. במשך היחידות הרבי חזר על המשפט הזה שלוש פעמים.

בהמשך היחידות הרבי הורה לנו שאני אתחיל לעסוק בהדרגת חתנים, ואשתי תתחיל לעסוק בהדרגת כלות, 'פאר די חתונה און נאך די חתונה' [=להדריכם לפני החתונה, ואחרי החתונה].

(אחר כך אשתי אמרה לי שכנראה הרבי כבר הכין אותי ב'יחידות' שלי בתור חתן, שאדע להגיד לחתנים שבפגישותיהם לפני החתונה עליהם להיזהר מאיסור ייחוד, כי זוהי שאלה של איסור דאורייתא או דרבנן).

באותה 'יחידות' אשתי שאלה את הרבי בקשר לחובות העצומים שהיינו שקועים בה (בעקבות הקייטנות שניהלנו ופעילותנו ב'מבצע כשרות'), האם להפסיק את הפעילות הזו. על כך ענה לנו הרבי: 'מוסיף זיין, און מוסיף זיין נאכמער' [=להוסיף, ולהוסיף עוד יותר].

אני שאלתי את הרבי באותה 'יחידות' בקשר לכך שיש לי פחד קהל, וקשה לי לדבר לפני אנשים, ואפילו לפני הילדים ב'שיבת ערב'. הרבי אמר לי: 'זאלסט אויסחזר'ן [=שתחזור] פרק מ"א אין תניא בעל פה. ואז פנה הרבי לעבר אשתי והמשיך ואמר לי: 'פאר'ן אויבערשטן האט מען דאך נישט צופיל מורא'... [=הרי מפני הקב"ה לא מפחדים כל כך...] כלומר: אם אינך פוחד כל כך מהקב"ה, מדוע יש לך סיבה לפחד מבני אדם?...

כשחזרנו ארצה, הלכנו לרופא אחר, פרופ' משיח, שהיה מומחה לנושא זה. הוא לא היה יכול לקבל אותנו בגלל עומס של מטופלים. המזכירה שלו הציעה לנו ללכת במקום זה לפרופ' אטלס, שהיה שם, והלכנו אליו מיד. הוא עשה את הבדיקות הדרושות, ואמר שיש לו להציע טיפול טוב שעשוי להועיל לנו. ואכן, הטיפול שלו הועיל ואשתי התעברה אחר כך. לקראת מועד הלידה, אבי ע"ה החליט לקחת את פרופ' ברקוביץ בתור מיילד פרטי. כשהפרופסור ראה שאשתי בהיריון ועומדת ללדת בקרוב, הוא לא האמין למראה עיניו!

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

תודה לא-ל, ברכתו של הרבי התקיימה ובשנת תשל"ט נולדה בתנו הבכורה. הלידה הבאה היתה כרוכה גם כן בטיפולים רפואיים, אבל היו לאשתי אחר כך שבע לידות נוספות ללא שום טיפולים רפואיים!

לפני הלידה החמישית אשתי שכבה כמה חודשים במצב של 'שמירת היריון' ובסוף נולדו לנו תאומים בי"א ניסן, יום הולדתו של הרבי. לפני הלידה כתבנו לרבי שכל הרופאים בבית הרפואה הדסה הר הצופיים התיידדו איתנו במשך התקופה הזו, ולכאורה אין צורך לקחת רופא פרטי בתור מיילד. ובכל זאת הצענו כמה שמות של רופאים, באם הרבי אומר שכן ניקח רופא פרטי. הרבי בחר אחד מהם. פנינו אליו וקבענו אצלו תור. אחר כך הוא אמר שבדק את כל התיק וראה שצריך לבצע פעולה מסוימת, שאחריה לא תוכל להיכנס להיריון. הרב פרקש אמר שאי אפשר להסכים לעשות פעולה זו. ואז היה מובן למה הרבי הורה לקחת את אותו רופא מסוים, שנטה להסכים לדברינו. אחרי הלידה הרופא אמר שהיא תוכל ללדת עוד ילדים, ובזכות זה נולדו לנו אחר כך עוד ארבעה ילדים.

תניא ושני סידורים בחתימת הרבי

בתשרי תשל"ט הייתי שוב אצל הרבי. אשתי היתה אז מעוברת. ב'חידות' אז קיבלתי מהרבי תניא, שבסופו היתה חתימת יד קודשו.

בשלהי תשרי נשאר מלאי של ספרי תניא במזכירות הרבי, כי היו אנשים שלא הספיקו לקבל תניא. מהמזכירות שלחו אתי לארץ חבילה שלימה, כדי שזה יחולק להם בארץ. מסרתי את הספרים לר' אפרים וולף שטיפל בזה.

בתשרי תש"מ הרבי חתם עבור האורחים רק על עשרה סידורים ועשרה ספרי תניא. בשלהי תשרי תש"מ, החלטתי שלא אעזוב את חדר המזכירות, עד שאקבל תניא בחתימת ידו של הרבי, וכן שני סידורים בחתימת ידו של הרבי (אחד לאשתי ואחד לבתי הקטנה). חיכיתי והתעקשתי שהמזכיר הרב גרונר ייתן לי, וקיבלתי את התניא ושני הסידורים.

בניסן תנש"א נסענו, כל המשפחה, אל הרבי. בנו משה שי' נהיה אז בגיל שלוש, ומסרנו לרבי מכתב בקשת ברכה. המזכיר נכנס אל הרבי עם המכתב שלי, והרבי הורה להכין מיד מכתב ברכה עבורי ולהביא לו לחתום עליו. בי"א ניסן - יום הולדתו - חתם הרבי על מכתב הברכה עבורו, כשהוא כותב עלי גם את התואר 'עוסק בצ"צ'. לאחר מכן נודע לנו שזה היה המכתב היחיד עליו חתם הרבי באותו יום!

"להוסיף בעסקנותם בחינוך על טהרת הקודש"

במשך 15 שנים אחרי החתונה התגוררנו ברחוב ירמיהו 6 בירושלים, ליד ישיבת תורת אמת, והתפללתי בשבתות בישיבה. יום שישי אחד, זמן קצר לפני כניסת שבת, דפק אלמוני על הדלת. "זו הבת שלכם?" הוא שואל. "עבר כאן רכב, פגע בה והפיל אותה על הכביש". מיהרתי לקחת אותה מיד לבית הרפואה 'הדסה' בהר הצופים. בתי היתה אז בת 3. ראיתי שהיא חשה בטוב וויתרתי על עריכת בדיקות מקיפות. האדם האלמוני שדפק בדלת הגיע אף הוא לבית הרפואה, לעקוב מקרוב שהכול בסדר. היה זה הנהג הפוגע בעצמו.

כמה חודשים לאחר מכן, באותו מקום, אותה ילדה שוב נפגעה מרכב. גם הפעם הנהג דפק בדלת הבית ושאל: "זו הבת שלכם?". השבתי בחיוב והוא אמר לי: "הפלתי אותה עם הרכב שלי".

אשתי שלחה אותה קודם למכולת. כשהרכב פגע בה, התפוצץ בקבוק רוטב אדום וחשבו שזה דם, אך ברוך השם התברר שלא יצא דם מגופה. ראינו שהמצב בסדר ונרגענו.

אבל במקביל, פחדנו מאוד. היתה זו פעם שנייה, בהפרש של כמה חודשים, שבתנו נפגעת מרכב חולף. כתבנו על כך לרבי ושאלנו מה עלינו לעשות ובפרט שזה קרה פעם שנייה לאותה ילדה ובאותו מקום. הרבי השיב: "להוסיף בעסקנותם בחינוך על טהרת הקודש. אזכיר על הציון".

מובן שמאז הוספנו על פעילותנו בתחום החינוך וטהרת המשפחה.

לידה מיוחדת בכ"ף מרחשוון

לאחר שתי לידות שהיו אצל אשתי בלידה קיסרית, אמרו לנו בפעם הבאה שלא יאפשרו לידה רגילה, אלא יעשו מראש לידה קיסרית. זה היה בשנת תשמ"ו.

קבעו לנו אצל הרופא הפרטי תור, והיה אפשר לקבוע ליום חמישי באותו שבוע, ליום שני הבא או ליום חמישי הבא. כתבתי לרבי על שלושת האפשרויות, וציינתי ליד המלים 'יום שני הבא', שזה חל בכ"ף מרחשוון (יום הולדת הרבי הרש"ב נ"ע). שאלתי את הרבי למתי לקבוע, והוא ענה כך: יש עוד מספיק זמן עד כ"ף מרחשוון. להזמין תור ביקור אצל רופא לכ"ף מרחשוון, ולעשות מה שיאמר אז.

הרופא לא הבין למה אנו רוצים לדחות ליום שני הבא, אבל אמרנו לו שכך אנו רוצים לפי הוראת הרבי. הוא לא הבין מה העניין בזה, אבל הסכים. היינו צריכים להגיע אליו בשעה עשר בבוקר, אבל אשתי הלכה לעבודתה בבית חנה, שם עבדה כמחנכת ורכזת חברתית, והתעכבה בקשר לפעילות כ"ף חשוון, וכך הגענו אליו רק בשעה 11:30. כשהרופא ראה שהגענו באיחור, אמר שצריך לבדוק אם אפשר עדיין לעשות זאת היום. האחות האחראית אמרה שהיום כבר אי אפשר, אבל בסוף הוא רץ לעברנו החוצה וצעק: איך שלחתי אתכם ככה? הרי צריך לעשות בדיקה במוניטור. בעקבות הבדיקה במוניטור הוחלט לנתח אותה מיד, ובתוך כשעה היא כבר ילדה והיתה בחדר ההתאוששות לאחר הניתוח הקיסרי.

למעשה, אשתי הרוויחה בכך שיכלה לחסוך יום שלם של אישפוז עם בדיקות, וגם לעבוד בבית חנה באותו יום עצמו בקשר לפעילות של כ"ף חשוון.

התקשרתי מיד לגבאי ר' מאיר הארליג, וביקשתי שבקריאת התורה במניין של הרבי יעשו 'מי שברך' לילדת וייתנו לתינוקות את השם חנה, על שם אמו של הרבי. וכך היה.

אחר כך, במכתב הברכה לרגל לידתה, הוסיף הרבי לצד שמה 'חנה', את המלה 'שתליט'א'. זה לא היה הנוסח הרגיל במכתבי הברכה, וכאן זה בא כנראה כהוקרה על כך שנקראה על שם אמו של הרבי.

"חדר השידורים"

זמן מה לאחר נישואי נכנסו לביתי שני חסידים - ר' יעקב-אליעזר מן ור' יענקל ברגמן - ואמרו לי שיש אצלם מכשיר שבאמצעותו אפשר לנהל את העברת השידורים מהתוועדויות של הרבי לנקודות שונות ברחבי ארץ הקודש.

משכתי אז כמה קווים ממשרדי ישיבת תורת אמת ומשכתי עוד כמה קווים מכל דיירי הבניין של רחוב אלקנה 10 (גליצנשטיין, רבינוביץ, קעניג, ועוד). וכך הצלחתי לייצר מעין מרכזייה שאליה מתקשרים מנקודות שונות ברחבי הארץ כדי להעביר את השידורים לכל המקומות.

מצאתי אדם בשם אילן שלו ע"ה, שעבד במרכזייה של משרד התקשורת. הוא ידע להתאים את הכוח שצריך להעביר ממכשיר טלפון למכשיר ה'אמפליפיר' אל הרמקול. בהתחלה הוא בנה לנו מערכת שתתאים לשדר לשבעה קווים.

הייתי מקבל קו אחד מחדר השידורים בניו יורק, בהנהלת ר' חיים ברוך הלברשטם, וממנו הייתי מעביר לכל המנויים בארץ הקודש. זכור לטוב רב הכותל, הרב יהודה גץ זצ"ל, שסייע לנו רבות בנושא זה.

ר' לייזר קליין ע"ה (אביו של ר' משה קליין) עזר לנו בהשגת מכשיר של 'שיחות ועידה', שאפשר להרכיב עליו עד חמישה אנשים, שכל אחד מהם מצטרף באמצעות קוד שהוא רוכש מראש (גם אם הוא נפל פתאום מהקו, הוא יכול להתקשר שוב מיד ולהתחבר מחדש בעצמו, באמצעות הקוד האישי שלו). המכשיר הזה עלה לי חמשת אלפים לירות!

המערכת הזו עבדה מצוין. אחר כך ר' לייזר קליין הרחיב לנו עוד יותר את המערכת. הוא הפנה אותי לאיש האחראי במשרד התקשורת על אספקת קווי טלפון חדשים למקומות חדשים. בדרכים לא

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

דרכים הצלחתי ליצור קשר עם האיש, ולשכנע אותו לספק בהקדם קווים חדשים לארון סעף ברחוב עלי הכהן. משם משכו חמישים קווים עד לחדר השידורים בישיבת תורת אמת.

ומאז, במשך כל השנים עד כ"ז אדר ראשון תשנ"ב, כל ריכוזי חב"ד בארץ הקודש קיבלו קווים דרכנו. לפעמים היה נשאר לי קו פנוי, והייתי מעביר אותו לאדמו"רים ולרבנים חשובים, ביניהם האדמו"ר בעל ה'תולדות אהרן' זצוק"ל.

מאחרי כ"ז אדר תשנ"ב ועד ג' תמוז תשנ"ד חדר השידורים שימש להעברת ידיעות על מצבו הבריאותי של הרבי לכל ריכוזי חב"ד בארץ.

ר' זלמן גורארי ביקר בארץ הקודש בקיץ תשל"ו, ראה את הכל והתלהב מזה, והבטיח לממן את המכשיר החדש. בזכותו, קיבלנו מימון חשוב לחלק נכבד מההוצאות הכספיות שהיו כרוכות בזה.

היה אולפן הקלטות מיוחד שאיפשר לנו להקליט את השידורים במכשיר טייפ גדול, ולהעביר מיד קטעים קצרים מההתוועדות לשידור 'קול ישראל'. הרה"ח ר' בערקע וולף ע"ה עבד איתנו יד ביד בתחום זה.

כאשר ר' חיים ברוך הלברשטם היה מדווח לרבי אחרי ההתוועדות על כל המקומות שקיבלו באמצעותו את השידור מההתוועדות, אם הייתי מתעכב במשלוח הדיווח על המקומות שקיבלו את השידור בארץ, הוא היה אומר לי שהרבי ממתין לקבל את הרשימה מירושלים.

באחת הפעמים, כשהרבי דיבר על 'מיהו יהודי', עלינו לביתו של הגרפ"מ אלתר זצ"ל, לימים האדמו"ר ה'פני מנחם' מגור, והשמענו לו את כל השיחה החריפה. כשדיווחנו על כך לרבי, ביקש הרבי מהמזכיר שישאל: למה לא השמענו לו את המאמר שנאמר באותה התוועדות? עלינו שוב לביתו של ה'פני מנחם', והוא ישב בריכוז רב והתאמץ להאזין למאמר העמוק. בכמה קטעים הוא ביקש מאיתנו להחזיר את הסליל לאחור, כדי שיוכל לשמוע שוב קטע מסוים.

"אזכיר על הציון"

החל מהאירוע הבריאותי של שנת תשל"ח היה בחדר המזכירות של הרבי טלפון צהוב, מכשיר מיוחד שעמד בצד, לפי בקשת הרבנית נ"ע שרצתה שתוכל להתקשר למזכירות בכל רגע נתון. אני הצלחתי להשיג מהמזכיר הרב קליין את המספר הזה, וכך יכולתי להתקשר למזכירות באופן חופשי, גם כשהקווים האחרים היו תפוסים...

אחר כך המזכירות החלה להשתמש גם במכשיר פקס, ובאמצע שנות המ"מים השגתי מכשיר פקס. בתחילת שנת תשד"מ ר' שלום דוכמן (שסייעתי לו קצת בענייני 'כולל חב"ד') רכש עבורי מכשיר פקס והביא אותו לביתי. הוא שילם על המכשיר למעלה משלושת אלפי דולרים. בשעתו לא היה דיו במכונות הפקס, אלא המלים הודפסו מכוח החום והיו נמחקות מעצמן כעבור זמן קצר. לחברת 'ריקו' היה מכשיר דגם 'ריקו 120', עם נייר מיוחד שהמלים החזיקו עליו מעמד לאורך שנים.

ומאז אנשים התחילו לבוא לביתי כדי לשלוח מכתבים לרבי בפקס. בהתחלה היו באים אלי עשרה-עשרים איש מדי יום. עם הזמן המספר הלך וגדל, ובסוף המזכיר הרב גרונר קיבל אישור מהרבי לשלוח ישירות אלי את כל התשובות בפקס שנועדו לאנשים בארץ הקודש.

במשך שנים רבות עברו דרכי כמעט כל התשובות של הרבי לאנשים בארץ הקודש, בעיקר המענות שהועברו דרך המזכיר הרב גרונר. כשהוא הגיע לביתו בחצות הלילה בערך, היה מתיישב לכתוב את המענות שקיבל באותו יום מהרבי.

בכל יום הגיעו אלי בערך 200 תשובות פרטיות לאנ"ש. בדרך כלל, לא ידעתי מה היתה השאלה עליה ניתנה התשובה מהרבי, אבל לפעמים אנשים סיפרו לי דברים והתגלו 'מופתים' נפלאים. לפעמים אנשים ביקשו לברר באיזו שעה בדיוק הגיעה התשובה מהרבי והתברר להם לפתע שזה היה בדיוק באותו רגע שהתחולל המפנה הניסי במצב הרפואי וכדומה.

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

בדרך כלל, מסרתי לאנשים בטלפון את המענה של הרבי שהגיע אלי בפקס, ואחר כך השמדתי את כל המענות כעבור יומיים-שלושה מאז שהתקבלו אצלי. קיבלתי החלטה חזקה לשכוח את המענות הפרטיות שאנשים קיבלו. זה היה דברים אישיים.

בשעות אחר הצהריים עבדתי בתור מלמד בת"ת 'תורת אמת', בכיתת ה'מכינה' לשיבה קטנה. בשעות הבוקר התקשרתי לאנשים למסור להם את המענות, עד כמה שהספקתי לתפוס את האנשים. לא היו אז פלפונים, ולא יכולתי להשאיר לאנשים הודעה שיתקשרו אלי בחזרה. ולכן ביקשתי מר' לייבל שישאל את הרבי האם אני יכול להעביר חלק מהעבודה לאדם נוסף. לר' חיים שלום סגל מעפולה היו בביתו (ששימש גם כבית-חב"ד) שלושה קווי טלפון, ועלה בדעתי להציע לו חלק מהעבודה.

האישור מהרבי ניתן לכך, ומאז, מה שהספקתי לעשות בבוקר בעצמי עשיתי. את כל שאר המענות שלחתי בפקס אליו, ובהם המשיך ר' חיים שלום לטפל.

אנשים באו לביתי גם כדי לשלוח פקס לרבי, ואשתי היתה אומרת לי כשהיתה רואה איך פלוני מתכונן לפני כתיבת המכתב לרבי: 'הוא בוודאי יזכה לקבל תשובה מהרבי'. יהודים שאינם חסידי חב"ד, היו נוטלים ידיים, חוגרים גארטל ומתכוננים ברצינות לפני הכתיבה. וכך היה באמת.

אחרי 'דידן נצח', בי"ב טבת תשמ"ז, היתה שיחה חריפה. הרבי ביקש שכל אחד יקבל על עצמו שלושה תאריכים שבהם ייבחן שלוש פעמים על לימודיו במשך 30 יום עד יו"ד שבט. באותה תקופה עברו דרכי מאות רבות של מכתבים מאנ"ש אל הרבי.

כאשר כתבתי לרבי שאני מקבל על עצמי, בלי נדר, להתמסר עוד יותר להעברת המענות של הרבי אל הציבור (שהיו לאו דווקא מאנ"ש), קיבלתי מענה: 'אזכיר על הציבור'.

משפחה מסוימת מאנ"ש שסבלה מעניין בריאותי פנתה אל הרבי והרבי ענה להם: 'בטח שגגו באכילת דעניני שמיטה. אזכיר על הציבור'. כאשר פנו בשאלה איך להתחיל לבדוק את הדבר, לאחר שבדרך כלל הם קונים רק מצרכים בהכשרים מהודרים, ענה להם הרבי: 'עבודת ה' בשמחה (שפורצת גם גדר דשגיאות מי יבין)!'.

היה יהודי שהיה מקבל מהרבי אחת ליומיים שלוש-ארבע תשובות, פרופ' ראובן פוירשטיין, שהמציא שיטה כיצד ללמוד עם ילדים שמתקשים בלמידה. פעם הייתי מעשן הרבה. באותה תקופה היה מותר לעשן במטוס, בקצה המטוס. הייתי מזמין מקום מאחור ושם הייתי מעשן. יום אחד ישבתי ועישנתי שם, ופתאום שמעתי קול מוכר מאוד. הסתובבתי אל האיש ושאלתי אותו: האם אתה פרופ' פוירשטיין? הוא ענה בחיוב. אמרתי לו: אני האיש שמתקשר אליך כמה פעמים בשבוע בשעה 6:30 בבוקר, ומוסר לך את התשובות שמתקבלות מהרבי. הוא עמד אחר כך שעתים-שלוש במטוס ותיאר לפני האנשים מסביבנו את התועלת שהוא מקבל מהתשובות של הרבי, כיצד הרבי מסייע לו בהתוויית דרך לפעילות עם הילדים הללו.

לאחר פטירתו באתי לנחם את בני משפחתו בימי ה'שבעה', והצעתי להם שיפרסמו את כל השאלות שלו אל הרבי ואת תשובות הרבי לצידי. אולי עוד יקום מישהו ויריס את הפרויקט הזה.

היו תשובות מעניינות בקשר לשידוכים. היו לפעמים מענות בנוסח 'יין לקידוש והבדלה. אזכיר על הציבור'. אחד סיפר לרבי שהיתה לו בעיה בחוש הראייה, והרבי נתן לו את הסגולה הזו המופיעה בגמרא.

נכדתו של צדיק מפורסם למדה בבי"ס העל-יסודי של חב"ד בירושלים, ובאחד הלילות הגיעו הוריה לביתו והתלוננו שהיא ברחת מהבית, וביקשו שנסיעה להם לחפש אותה. בדרך-לא-דרך מצאנו אותה. לקחנו אותה לרופאה פסיכיאטרית, שרשמה לה כדורים. הצלחתי למצוא מקום שעדיין היה פתוח, רכשנו את הכדורים והבאתיה לביתנו. היא סירבה לקחת את הכדורים, והתקשרתי למזכירות הרבי. סיפרתי למזכיר הרב גרונו מה שקרה. כעבור עשר דקות בערך התקשר אלי הרב גרונו ואמר שהרבי ענה (התוכן): 'תציית להוראות הרופאה ותיטול את התרופה, וזכות זקנה יעמוד לה בזה ובבא וכו'.' הנערה שמעה זאת ואמרה שאיננה מאמינה לנו שכעת הגיע מענה מהרבי עבורה, אלא המזכיר של הרבי המציא זאת בעצמו... התקשרתי שוב למזכירות הרבי וסיפרתי לרב גרונו מה קורה. הרב גרונו נכנס מיד אל הרבי, וכעבור חמש דקות התקשר אלי שוב ואמר שהרבי ביקש למסור לה סימן שהוא מכיר את הסבא שלה (התוכן): 'עוד בהיותו בחו"ל, היה זקנה מתכתב אתי, כידוע לבני משפחתה'.

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

ואכן, זה היה דבר שהיה ידוע רק לבני המשפחה הקרובים ביותר. כשהיא שמעה זאת, הבינה שאני דובר אמת ומיד הסכימה ליטול את הכדורים.

פעם היתה תשובה מהרבי "ללייזר ולר' חיים שלום: האם לא שמעו בהתוועדות את ההוראות בדבר 'עשה לך רב'. הרבי התכוון לומר שצריכים מה שפחות לשאול אותו, ומה שיותר להתייעץ עם ה'עשה לך רב'... הרבי רצה להעביר מסר לציבור, שלא ישלחו אליו כל כך הרבה שאלות.

"ת"ח על הבשו"ט"

נראה לי שאחת הזכויות שיש לי אצל הרבי היא - המנהג לדווח לו בקביעות על בשורות טובות. בכל פעם שראיתי שמישהו עשה איזו פעולה טובה שבכוחה לשמח את הרבי, כתבתי על כך לרבי.

המנהג הזה החל זמן קצר לאחר חתונתי. מאז ומתמיד, כאשר ר' זושא וילימובסקי היה מגיע לירושלים, היה ניגש לבתייהם של כמה חסידים בעיר. לאחר חתונתי, החל ר' זושא לפקוד בקביעות גם את ביתי. פעמים רבות ישב בביתי וכתב לרבי דיווחים שונים. מתוך דבריו הבנתי שהוא כתב לרבי גם עלי כמה פעמים. ממנו למדתי שכדאי לכתוב לרבי דיווחים טובים.

כמעט לא עבר אף יום שבו לא כתבתי לרבי בשורות טובות, לא דווקא על עצמי ולא דווקא בקשר לחסידות חב"ד. כשראיתי משהו שיכול לגרום לרבי נחת רוח, כתבתי לו. קטע עיתון עם ידיעה שעשויה לשמח את הרבי, ידיעה על שיעור חדש שנפתח וכדומה. הרבה פעמים קיבלתי מענות כמו 'אזכיר על הציון'. ר' בערקע וולף היה שולח לרבי את החדשות המדיניות והפוליטיות וכדומה, ואני שלחתי ידיעות פשוטות.

שמעתי פעם בדרך אגב ממישהו שהרבי מקדים לקרוא מכתבים שנכתבו בכתב יד קריא. קניתי מכונת כתיבה עם תוכנת 'מעבד תמלילים' והייתי מקליד באותיות גדולות, והייתי כותב לרבי דיווחים באריכות. הייתי מצרף לזה פתק קטן בו תיארתי את ההתרחשות ההיא בקיצור (כדי שהרבי יוכל לקרוא את תמצית הדברים בלבד, אם יחפוץ בכך).

פעם כתבתי לרבי שלושה ימים ברציפות בשורות טובות בנוגע לפרשייה מסוימת. היה שידוך בין שתי משפחות חב"דיות. החתונה היתה ב'בית מנחם' בכפר חב"ד ומאחד הצדדים של המשפחה הגיעו הרבה אורחים חשובים מחוגים שונים מירושלים. בשעה 1:15 בלילה ניגש אלי אחד המחוננים, כשהיה קצת בגילופין, ואמר לי: 'לייזר, אתה היחיד שיכול לדווח לרבי כראוי מה באמת קרה פה בחתונה הזו'. הגעתי הביתה בערך בשעה 2:30 בלילה, והתיישבתי לכתוב לרבי דו"ח.

זה היה בזאת חנוכה תנש"א. כשהשעה היתה פה לפנות ערב ושם היה בוקר, הרבי הגיע ל-770. כעבור מספר דקות ר' לייבל הכניס לרבי את הדו"ח שלי. ומיד יצא מענה עבורי: 'ת"ח על הבשו"ט וכו', ויהי רצון שיבשר טוב בהוספה. אזכיר על הציון'.

למחרת בערב, ביום חמישי, עשיתי 'שבע ברכות' אצלנו. הזמנתי את הגאון רבי מאיר ברנדסדורפר, את הגאון רבי משה הלברשטם ואת אחיו הרב נפתלי הלברשטם. הזמנתי את הרב טוביה בלוי, ועוד כמה מנכבדי אנ"ש בירושלים. כשאחד המוזמנים נכנס לביתי, הוא 'חטף שוק': תמונה גדולה של הרבי מליובאוויטש תלויה על הקיר, וליד השולחן יושבים הרבנים ברנדסדורפר והלברשטם, מראשי בד"ץ העדה החרדית בירושלים...

בין המסובים היה הרב יצחק דוד גרונר, שליח הרבי לאוסטרליה. הרב טוביה בלוי הציג לפניו את הרב מאיר ברנדסדורפר. הרב גרונר הגיב מיד: 'אוהו, בעל ה'קנה בושם'! והם התחילו להתפלפל ביניהם בדברי אדמו"ר הזקן. (אגב, הרב ברנדסדורפר נהג לעבור מדי שבת על כל הלכות נידה בשו"ע אדה"ז).

כשה הסתיים, בשעה שלוש לפנות בוקר התיישבתי לכתוב לרבי דו"ח.

נסעתי לשבת שבע ברכות. במוצ"ש חזרתי הביתה וראיתי שקיבלתי בפקס את המענה של הרבי על הדו"ח של יום חמישי בלילה. זה היה אותו מענה כמו על הדו"ח הקודם.

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

שוב התיישבתי לכתוב לרבי דו"ח ארוך ומפורט על כל השבת. למחרת קיבלתי מענה מהרבי: ת"ח על הבשו"ט, ויהי רצון שיבשר טוב ובהוספה. וסוף סוף במצבו ועניינו הכספי וכו'. אזכיר על הציון.

באותו דו"ח לא כתבתי לרבי מלה על מצבי האישי. אבל הרגשתי שאני זוכה לקבל מענה מזה, משום שכתבתי לרבי שלושה ימים ברציפות בשורות טובות.

"ולפני זה - גאולתו"

חודש ימים לאחר מכן, היה איזה בעל תשובה מחו"ל שהתחתן עם בעלת תשובה מחו"ל ור' משה ובר ביקש ממני לטפל בו. עשינו 'שבת שבע ברכות' בביתנו. הזמנתי את הרב שמעון אליטוב, שדובר פורטוגזית כמו החתן, שידבר עמם בליל השבת. סב החתן היה בגיל 77. כיבדתי לקדש על היין. הוא פרץ בבכי באמצע הקידוש, ואחר כך הסביר את עצמו באידיש: 70 שנה לא שמעתי קידוש...

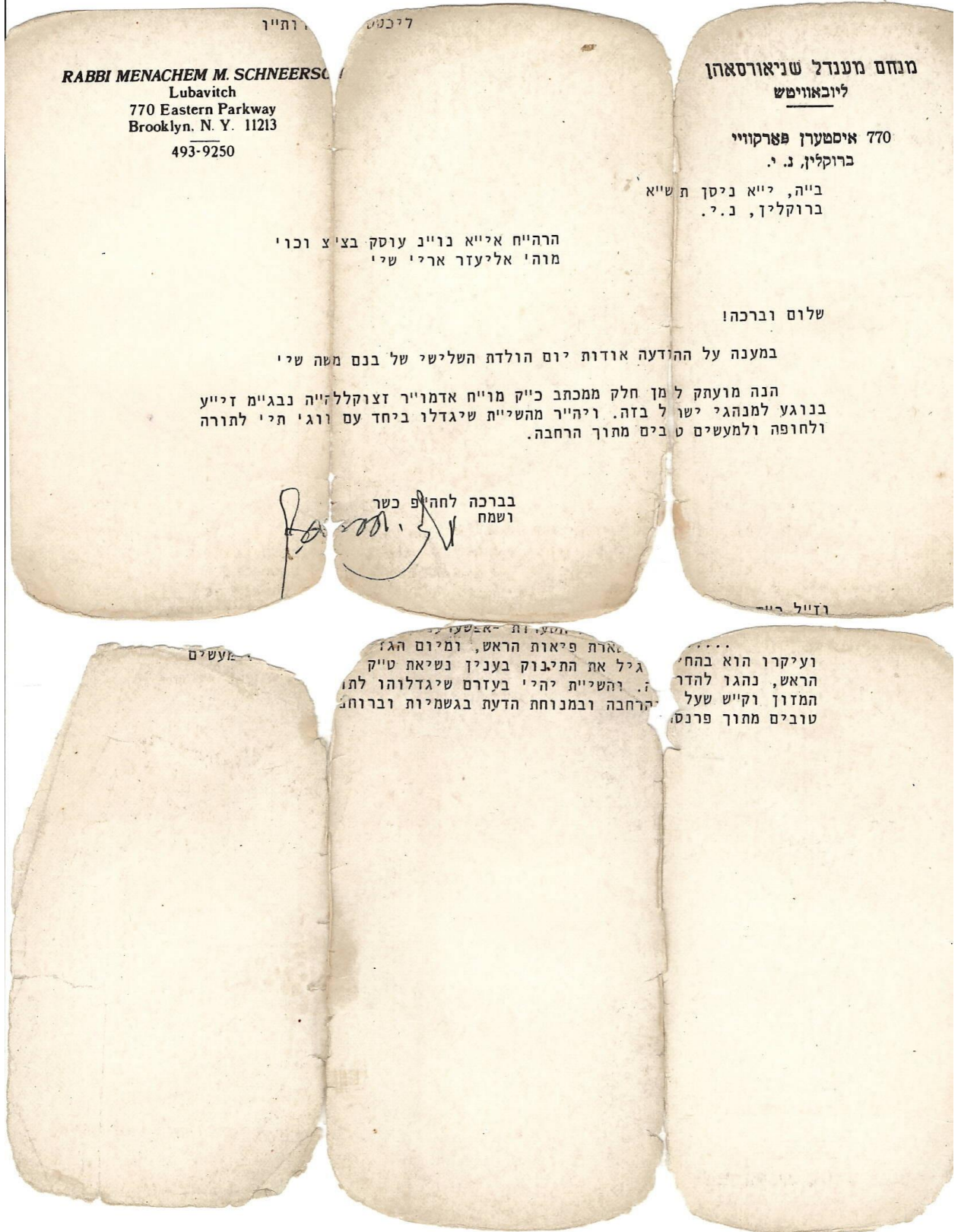
ליכטנשטיין - ירושת"ו
מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.
בי"ה, יב' ניסן תשמ"ח
ברוקלין, נ. י.
I BBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250
הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בציצ
מוה' אליעזר ארי' שי'
שלום ירכה!

במוצאי השבת כתבתי לרבי. סיימתי את המכתב כרגיל במלים: 'ונזכה בקרוב ממש לביאת משיח צדקנו וכו'. במענה קודשו ענה הרבי: 'ת"ח על הבשו"ט'. לפני המלים שלי 'ונזכה בקרוב ממש', הוסיף הרבי: 'ולפני זה גאולתו, הקלה עכ"פ במצב החובות וכו'. אזכיר על הציון.

במענה על ההודעה אשר נולדו להם תאומים
למזל טוב,
הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסום לבריתו של אברהם
אבינו, וכשם שיכניסום לברית כן יכניסום לתורה
ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלום ביחד עם זוג'
ת' מתוך הרחבה.
בברכת מזל טוב
וחה"פ כשר ושמח

עד היום אני כותב לרבי בכל פעם שאני רואה משהו שיכול לשמח את הרבי. אני נוהג לשלוח לאוהל את המכתבים, ואחר כך פותח ב'אגרות קודש'. כשאני נוסע לאוהל, לפעמים אני רואה דברים נפלאים כשאני יוצא מהאוהל וצופה בוודאו בחוץ.

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

-תשורה משמחת הנישואין של חיים משה בנימין ורחל אלפנבין-

לכטנשטיין - ירוה"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, כי מ"ח תשד"מ
ברוקלין, נ. י.

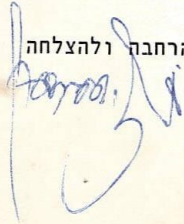
הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצי"צ
רב פעלים וכו'
מוה' אליעזר ארי' שי'
וזוג' תי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכי ובהם בקשות ברכה פי"נ,

ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בברכה להרחבה ולהצלחה
ולבשו"ט

Tel. HYacinth 3-9250

Cables: LUBAVITCH NEWYORK

לינטשטיין - ירוה"ו

מוכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שלימ"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ג"ד טבת תשד"מ

מר גדליהו ומר שלמה שי, צחי (מימין)
מבקרים בחור הכתות, מר צחי (מנהל
ביה"ס "פרדס") הי' השנה מפקח מטעם
עיריית י-ם על הקייטנה שלנו

